Opłata pocztowa uiszczona ry czałtem

Najer Folksblat

פרייז 10 גראשען

היינט 8 זייטען

לאָדזשער פאָלקסבלאַט

אונפּאַרטייאישע פּאָליטיש - געזעלשאַפטליכע טאָג - צייטונג

Nr. 112 (4106)	Łódź, Niedziela 15 Maja 1927	פינפטער יאָהרגאַנג	לאָדז, זונטאָג יג אייר תרפ"ז.	Nr. 112 (4106)

אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 24-71.

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, Tel. 24,71.

היינט מלוכה-פּרעזידענט אין לאָדז.

פייערליכער קבלת-פּנים — פּאַראַד אויפ'ן דאָמבּראָווער פּלאַץ — אַפּהילונג פון געדענק-טאַוועל אויף פרייהייטס-פּלאַץ — ראָוט אין „פילהאַרמאָניע".

ברוך הבא!

היינט בעגריסט לאָדז — די צווייטע שטאָדט אין פּוילען — אונזער מלוכה-פּרעזידענט, פּראָפ. איגנאַצי מאָשטשיצקי.

שוין אַדורך אַ יאָהר צייט זינט עס איז פאָרגעקומען די מאַי-איבערקעהרעניש.

און צום פולען יאָהר פון זיין אין דער שפּיץ פון אונזער יונגער מלוכה, וועט דער פּרעזידענט פון דער פּוילישער רעפּובליק בעזוכען מיט זיין וויזיט אונזער אַרבייטזאַמע, מיהפולע שטאָט, וועלכע אונטערשיידט זיך פון דער רעזידענץ אפשר מיט דעם קלענערען טעמפּאָ פון פּאָליטיק-פיהרען, דערפאַר אָבער מיט דעם גרעסערען אימפּעט פון זאַכליכקייט און פּראָדוקטיווער אַרבייט.

דעם היינטיגען זונטאָג וועט אונזער שטאָדט רוהען נישט מיט אַ געצוואונגענער רוהיגקייט - נאָר מיט דער אינטענסיווער רוה פון אָננעהמען דעם העכסטען און אָנגעלעגטסטען גאַסט - דעם מלוכה-פּרעזידענט, וועלכער איז די פערקערפּערונג פון מאַיעסטאַט פון אונזער פּוילישער מלוכה, וועלכע לעבט איבער - נאָך איהר בעפרייאונג דאָס ערשטע יאָהר פון אַ רעקאָנוואַלעסצענט, פון אַ לאַנד, וואָס קומט צו זיך נאָך דעם הונדערטיעהריגען יאָך פון עבדות, און גרונדפעסטיגט זיך נאָך דער ביטערער מלחמה-צייט - צו אַ מעכטיגען מיטגליד אין דער משפחה פון די אייראָפּעאישע פעלקער!

צוזאַמען מיט דער אויסניכטערונג נאָך דעם וועלט-קריג קומט אויך בהדרגה די אויסניכטערונג און מזל ברכה אויף אונזער פאָטערלאַנד, אויףאונזער היימלאַנד, וואו מיר, יודען האָפען ענדליך צו ווערען פולשטענדיג גלייכבערעכטיגטע בירגער!

אין דער גרויסער האָפענונג און גלויבען, און אין דער אחריות פאַר דעם אַלגעמיינעם וואויל פון לאַנד - בעגריסען מיר אויף דער שוועל פון אונזער שטאָדט, אונזער מלוכה-פּרעזידענט.

ברוך הבא - פאַר דעם אָנקומענדען אין לאָדז - אין דער שטאָדט פון פּראָדוקטיווער אַרבייט.

דער סימבּאָל פון דער מאַיעסטעט פון דער פּוילישער רעפּובליק.

דאָס פּראָגראַם פון קבלת פּנים.

פרייטאָג אין אָווענד איז אין קאַבינעט פון שטאָט-ראַט-פּרעזעס ה' פּיכנא און אונטער זיין פאָרזיץ פאָרגעקומען אַ זיצונג פון'ם אויפנאַהם - קאָמיטעט פאַר'ן מלוכה פּרעזידענט אין לאָדז.

אין פּראָגראַם זענען געמאַכט געוואָרען אַ רייה ענדערונגען און ס'איז פעסטגעשטעלט געוואָרען פאָלגענדער עוטגילטיגער פּראָגראַם:

ביי די גרעניצען פון דער לאָדזער וואָיעוואָדזטווע וועלען דעם פּרעזידענט, וועלכער קומט-אָן אין אַנ'אויטאָ פון ספּאַלע, בעגעגנען: דער לאָדזער וואָיעוואָדע ה' יאַשטשאָלט און דער פיהרער פון לאָדזער ד. אָ. ק. גענעראַל מאַלטשאַוסקי.

פּונקט 10 אַ זייגער אינדערפריה וועט דער פּרעזידענט אָנקומען דורך זשגאָווער שאָסע, וואו ביים טריומף פּויער וועלען איהם בעגריסען פאָרשטעהער פון דער שטאָט און פון אויפנאַהם-קאָמיטעט. דאָרט וועט אויך אויסגעשטעלט זיין אַנ'עהרען-וואַך פון אַנ'אָרקעסטער פון 31. פּולק. דאָס אריינפאָהרען פון פּרעזידענט אין דער שטאָט לאָדז וועט בעגלייטעט ווערען פון 21 האַרמאָטען-שאָסען, וועלכע וועלען געגעבען ווערען אין די אַרמילעריע-קאַשאַרען; עס וועלען אויך אייטען אַלע פאַבריק-סירענעס.

דערנאָך וועט דער פּרעזידענט צווישען אַ שפּאַלער פון שול-יוגענד דורכגעהן די גאַסען: זשגאָווסקאַ, פּעטריקאָווער, פרייהייטס-פּלאַץ און קאָשציוסקאָ צו דער וואָיעוואָדזשאַפט. נאָך אַ קורצען אָפּרוה, וועט דער פּרעזידענט אַוועקגיין אויפ'ן פּלאַץ.

די פייערליכקייט וועט זיך אָנהויבען האַלב 11 מיט אַ פעלד גאָטעס-דינסט, וואָס ס'וועט אָפּריכטען דער ביסקופ טימיעניעצקי; דערנאָך וועט זיך אָנהויבען דאָס איינקלאָפּען די נעגעלעך אין דעם פאָהן-שטעקען. שפּעטער וועט דער פּרעזידענט איבערגעבען די פאָהן דעם פיהרער פון 28. פּולק. פּולק. בּוששוויטש. דער גלח פון 28 פּולק וועט האַלטען אַ קורצע רעדע און דאָס פּולק וועט אָפּגעבען אַ שבועה פאַר טרייהייט דער פאָהן.

נאָך דער פייערונג אויף פּלאַץ דאָמבּראָווסקי וועט דער פּרעזידענט אָפּפאָהרען אויף נאַרוטאָוויטש גאַס, וואו ער וועט אויפנעהמען אַ מיליטער-דעפילאַדע אין וועלכער ס'וועלען זיך בעטייליגען: דער לאָדזער גאַרניזאָן, די מיליטער-פאָרמאַציעס, די וועטעראַנען-געזעלשאַפטען, פעראיינען פון: רעזערוויסטען, אינוואַלידען, פ. צ. וו, לעגיאָניסטען, דאָמבּראָווסקיס, האַלעטשיקעס, ליגע פאַר ים - פאַרטיידיגונג, ליטערלעשער א. אַנד. דערנאָך וועט פאַר'ן פּרעזידענט דורכגעהן אַ מאַניפעסטאַציע, אין וועלכער ס'וועלען זיך בעטייליגען: די צעכען, יודישע האַנדווערקער - פעראיינען, ספּאָרט - קלובען, קולטור-און בילדונגס-געזעלשאַפטען א. אַז. וו.

דאָס מיליטער וועט דאַן אַוועק אויפ'ן פרייהייטס-פּלאַץ; דאָרטען די ציווילע געזעלשאַפטען וועלען זיך אויסשטעלען אין אַ שפּאַלער פון פּשעיאַזד-גאַס ביז'ן פרייהייטס-פּלאַץ. די געוויסע אָנווייזונגען די געזעלשאַפטען וועט געבען: דער וויצע - פּרעזעס פון שטאָט-ראַט וואָלטשינסקי, וועמען אַלע מוזען זיך אונטערוואָרפען.

נאָך דער דעפילאַדע וועט דער פּרעזידענט אַוועק דורך פּיעטריקאָווער צום פרייהייטס פּלאַץ, וואו ס'וועט פאָרקומען דאָס אויפדעקען אויף דער מאַגיסטראַט-מויער דעם געדענק-טאַוועל, וועלכען דאָס 28. פּולק האָט געגעבען דער שטאָט לאָדז.

דאַן וועט דער פּרעזידענט, נאָך אַ קורצען אָפּרוה אין מאַגיסטראַט, דורך דעם זעלבען שטאַלפּער פאָהרען דורך דער פּיעטריקאָווער גאַס אין „פּיוואָלי", וואו ער וועט זיך בעטייליגען אין דעם זעלבער מיטאָג, וואָס ווערט אָרויסגעגעבען דורך דער שטאָט לאָדז.

4 אַ זייגער נ. מ. וועט דער פּרעזידענט צוריקקומען אין דער וואָיעוואָדזטווע און 8 אַ זייגער וועט ער אָפּפאָהרען אין די קאַשאַרען פון 28 פּולק, וואו ס'וועט פאָרקומען אַ מיטאָג פון'ם אָפיצירען קאָרפּוס פון דעם דאָזיגען פּולק.

9 אין אָווענד וועט דער פּרעזידענט בעשיינען מיט זיין אָנוועזענהייט דעם ראָוט אין פילהאַרמאָניע, וואָס ווערט לכבוד איהם איינגעאָרדענט.

*

אויפ'ן דאָמבּראָווסקי-פּלאַץ וועט דעם 28. פּולק איבערגעגעבען ווערען דורך די פאָרשטעהער פון די שטאָטישע אָנגעשטעלטע אַנ אַדרעס, צוזאַמען מיט 2 טויזענד זלאָטעס, וועלכע די שטאָטישע אָנגעשטעלטע האָבען צווישען זיך צונויפגעזאַמעלט.

אויפרוף צו די בירגער פון דער שטאָט לאָדז.

נעכטען האָט דער שטאָט-ראַט-פּרעזעס ד"ר באַלטאַזאַר פּיכנא אַרויסגעלאָזט אַנ'אויפרוף צו די בירגער פון דער שטאָט לאָדז.

אין דעם אויפרוף ווערט אָנגעוויזען אויף דעם פייערליכען מאָמענט, וואָס דער העכסטער פאָרשטעהער פון דער מלוכה, דער פּרעזידענט מאָשטשיצקי קומט קיין לאָדז, כדי אָנטיילצונעהמען אין דער פייערונג פון איבערגעבען דעם 28. פּולק, אַלס די „לאָדזער קינדער", דעם פאָהן פון דער שטאָט לאָדז.

דער אויפרוף ענדיגט זיך מיט די אויסרופען:

זאָל לעבען דער פּרעזידענט פון דער פּוילישער רעפּובליק!

זאָל לעבען דער קריגס-מיניסטער מאַרשאַל יוזעף פּילסודסקי!

זאָל לעבען דער 28. פּולק פון „לאָדזער קינדער"!

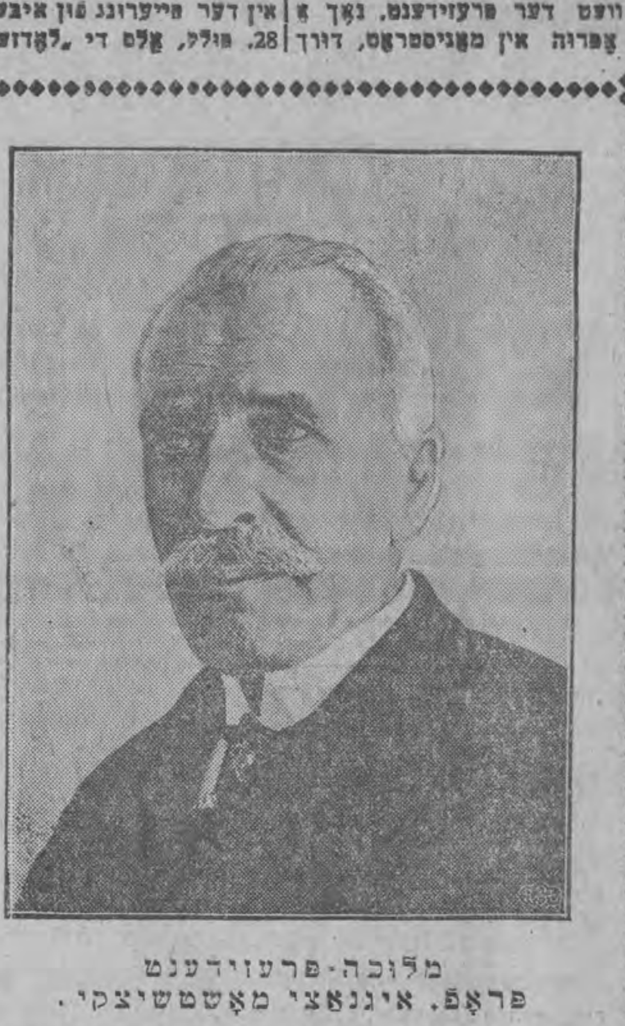

מלוכה-פּרעזידענט

פּראָפ. איגנאַצי מאָשטשיצקי.

גענעראַל זשעליגאָווסקי וועט פאַרטרעטען דעם מאַרשאַל פּילסודסקי אין לאָדז.

אויף דער איינלאַדונג פון'ם אויפנאַהם-קאָמיטעט, אז צו די היינטיגע פייערונגען זאָל אויך קומען קיין לאָדז דער מאַרשאַל פּילסודסקי, איז אָנגעקומען אַ דעפּעשע פון בעלוועדער, אַז צוליב'ן איבערפלוס פון אַרבייט קען דער מאַרשאַל פּילסודסקי נישט קומען. איהם וועט פאַרטרעטען אין לאָדז דער גענעראַל זשעליגאָווסקי, וועלכער קומט ספּעציעל צו פאָהרען.

מלוכה-פּרעזידענט וועט נישט זיין אין דער סינאַגאָגע.

(:) נעכטען איז געקומען אין דער סינאַגאָגע אויף אַלייע קאָשציושקי אַ דעלעגאַציע פון אויפנאַהם-קאָמיטעט אין די פּערזאָנען פון די ה"ה: וויצע-וואָיעוואָדע לעוויצקי, וויצע-פּרעזעס פון שטאָט-ראַט פידלער און אַ פאָרשטעהער פון 28. פּולק, וועלכע איז אויפגענומען געוואָרען דורך די פאָרשטעהער פון דער קהלה: פּרנס ניימאַן, פּרנס וויצמאַן, קהלה-סעקרעטער ה' נאַדעל, און פאָרשטעהער פון סינאַגאָגע-קאָמיטעט ה' צוקער.

דער וויצע-וואָיעוואָדע האָט אין נאָמען פון מלוכה-פּרעזידענט ערקלערט, אַז מחמת דאָס וויילען פון מלוכה-פּרעזידענט אין לאָדז טראָגט אַ מיליטערישען כאַראַקטער, ד. ה. אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן איבערגעבען דעם 28. פּולק די פאָהן, — וועט דער פּרעזידענט נישט בעזוכען קיין שום געבעט-הייזער און ממילא וועט ער אויך נישט קענען זיין אין דער סינאַגאָגע.

דער וויצע-וואָיעוואָדע האָט אין נאָמען פון מלוכה - פּרעזידענט פאַרבעטען די קהלה-פאָרשטעהער אָנטיילצונעהמען אין די פייערליכקייטען אויפ'ן פּלאַץ דאָמבּראָווסקי.

אין דער נאָהענטסטער צייט וועט דער מלוכה-פּרעזידענט ווידער - אַמאָל וויילען אין לאָדז און דאָס מאָל, וועט ער בעזוכען אַלע געבעט הייזער.

די זעלבע קאָמיטעט - דעלעגאַציע מיט'ן וויצע-וואָיעוואָדע לעוויצקי בראש, האָט אויך בעזוכט די עוואַנגעלישע קירכע און איבערגעבעטען, וואָס דער פּרעזידענט וועט נישט קומען.

*

פון פרייטאָג אָן האָט דישטאָדטישע מאַכט אין לאָדז אָנגעהויבען אויפפּוצען די גאַסען מיט גרינס און וויים-אַמאַראַנטע פאָהנער.

קוועטר אוים דער פּעטריקאָווער גאַס, פון איין הויז צום אַנדערן, זענען אויסגעהאָנגען געוואָרען גרינע - גירלאַנדען מיט פאָהנדלעך.

פון פרייטאָג אָן האָבען אַ רייה ווירטס-לייט אויף פּעטריקאָווער-גאַס אויך אָנגעהויבען „אויף שנעל" איבערמאָהלען די הייזער און אָרויסנעהאָנגען פאָהנער פאַר די מויערן.

*

דורכ'ן אויפנאַהם - קאָמיטעט זענען פאַרבעטען געוואָרען אַלע יודישע סוחרים, האַנדווערקער, קולטור- און ספּאָרט אָרגאַניזאַציעס, וועלכע בעטייליגען זיך סיי אין דער מאַניפעסטאַציע, סיי אויפ'ן דאָמבּראָווסקי-פּלאַץ!

אויסער די הייזער פון די מלוכה'שע און קאָמונאַלע אַנשטאַלטען, וועט אויך היינט זיין דעקאָרירט דער באַלקאָן פון דער לאָדזער קהלה אויף פרייהייטס-פּלאַץ 6.

די רעגירונג אין קאַמף מיט'ן יקרות.

עס וועלען איינגעקויפט ווערען עטליכע טויזענד וואַגאָנעס תבואה.

וואַרשאַ, 14 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט). פרייטאָג 1 זייגער מיטאָג איז אין פּרעזידיום פון מיניסטאָרען-ראַט געקומען מאַרשאַל פּילסודסקי, וועלכער האָט אין פערלויף פון 3 שעה קאָנפערירט מיט'ן וויצע-פּרעמיער באַרטעל. די ערשטע פראַגע, וועלכע איז בעטראַכט געוואָרען איז געווען גוגע די לינדערונג פון יקרות. ס'איז אָרומגערעדט געוואָרען די פראַגע פון ברענגען תבואה פון אויסלאַנד, און בעקעמפען די שפּעקולאַציע אויפ'ן אינערליכען מאַרק. נאָכדעם איז בעטראַכט געוואָרען די פראַגע וועגען הענכערן דאָס געהאַלט פון די בעאַמטע.

פון 11 ביז האַלב 2 ביינאַכט האָט מאַרשאַל פּילסודסקי אין בעלוועדער קאָנפערירט מיט'ן אויסערן-מיניסטער זאַלעסקי וועגען דער אַלגעמיינער אויסערן פּאָליטיק פון פּוילען, ספּעציעל וואָס באַטרעפט די פּויליש-דייטשע און פּויליש-סאָוויעטישע בעציהונגען.

דער אויסערן-מיניסטער האָט ערקלערט, אַז ער בעקומט ראַפּאָרטען פון פּוילישען אַמבאַסאַדאָר אין מאָסקווע פּאַטעק. אַז די פּויליש-סאָוויעטישע אונ.

טעראַנדלונגען וועגען נישט-אַגרעסיוו-אָפּמאַך רוקען זיך פאָראויס. היינט (שבת) האָט דער וויצע-פּרעמיער קאָנפערירט מיט'ן אינערן-מיניסטער וועגען די מיטלען צו בעקעמפען דעם יקרות.

ס'איז בעשלאָסען געוואָרען איינצוקויפען עטליכע טויזענד וואַגאָנעס תבואה און אַז ברויט זאָל נישט קענען טייערער קאָסטען ווי 60 גראָשען אַ קילאָ.

אַ געהיימער "סקלאַד" געווער

איז אַנטדעקט געוואָרען ביי די ענדעקעס. אין וואַרשאַ.

וואַרשאַ, 14 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) נעכטען איז בעמאַכט געוואָרען אַ רעוויזיע אין לאָקאַל פון "סטראַזש נאַראָדאָוואַ" וועלכע שטעהט נאָהענט צו דמאָווסקי'ס "אָבוז-וויעלקאָפּאָלסקי".

ס'איז געפונען געוואָרען אַ געהיימער סקלאַד פון מרצהרען באָמבאָס, גאַז-באָמבעס און פיל אַנדער געוועהר. אין צוזאַמענהאַנג דערמיט איז אַרעסטירט געוואָרען קאַפּיטאַן פּאַלאַנסקי.

געשטאָרבען הרב זיבענבערג.

וואַרשאַ, 14. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט). דאָ איז געשטאָרבען נאָך אַ לענגערער קראַנקהייט דער 80 יעהריגער רב הרב זיבענבערג. דער פערשטאָרבענער האָט 40 יאָהר פערנומען אין וואַרשאַ דעם כסא-הרבנות.

וויכטיגע טעלעגראַמען זעה 7. זייט.

Dr PRYBULSKI

וואָדזשיקאַ 1, טעלעפאָן 25-38

זינגעלעג און האָר - הויט - קראַנקהייטען, געבער-שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל). רענטגען-שטראַהלען.

עמפ. פון 9—1 און פון 4—8 אָוונד. דאַמען: פון 4—5 נאָכמ.

אַ הכחשה

אין אייער ווערטע צייטונג אונטער דעם נומער 111 פון פרייטאָג איז געווען אַנאָנס פון מענדעל הימעלפאַרב, אַז איך זאָל אין פערלויף פון 3 טעג אָבגעבען אַ דין וחשבון פון אונזער שותפות. און אין נאָענטסטען געמאָך מיר פון זיך אָראָב יעדע פעראַנטוואָרטליכקייט.

איך מאַטיוויר און ערקלער קאַטעגאָריש פאַר די נאָנטע עפענטליכקייט, אַז איך האָב מיט דעם מענש קיינמאָל קיין מגא-ומתן נישט געהאַט. דאַגעגען פאָדער איך אויף דעם ה' מענדעל הימעלפאַרב אין "גמילת-חסדים"-פעראיין בפּם גרינעם מאַרק 7 אויף היינט, זונטאָג, דעם 15 מאַי, פּינקטליך 8 אין אָוונד צו געבען אַן ערקלערונג וועגן איך האָב מיט איהם געהאַנדעלט.

619

מיט דרך ארץ לייבל גערעכט.

אַ יונג שעה

מעדערע

פון אַן אונבעמיטעלטע פאַמיליע וויל מען איבערגעבען צו אַן אַנשטענדיגע פאַמיליע צו ערציהען, ווייל די פאַמיליע איז זעהר פעראָרימט, אַז דאָס איז איהר איינציגער אויסוועג. צו ערפאָהרען ברזשעזשינער 32, ביי יעקב ראָזענבערג.

611

ווירקליך נייעס!

צולב'ן אונגינסטיגען וועטער, ווערט די ערעפנונג פון גאָרטען פאַרקומען רינסטאַג, דעם 17. מאַי

קאָלאָסעאום

16 ציגעל-נאָם 16.

מיט אַ סימפאָנישען אָרקעסטער אונטערן ליטונג פון ה' לידויער

מילכיגע פרישטיקע, מיטאָגען און אָווענד-ברויטען פון 5 גענג—נור 1.50 זל. דער גאָרטען וועט זיין רייך פערזעהען, ווי אויך פילזנער ביער פון פאַס. אין פאַל פון אַנ'אונגינסטיגער וועטער, וועלען די טישען געדעקט אויף דער וועראַנדע. —: דער גאָרטען וועט זיין אָפען טעגליך פון האַלב 7 פריה ביז 12 אַ זייגער אין אָווענד.

יעדען אָווענד מוזיק-קאָנצערט.

974

מיט אַכטונג ה. בערנהיים.

קאַפע-רעסטאָראַן

"בריסטאָל"

פעטריקאָווער 30, טעל. 25-91

עמפּפעהלט

שמאַקהאַפטע מיטאָגען

צום פרייז פון 2.75 זל., 3.50 זל. און 4.00 זל.

ווי אויך מילכיגע פרישטיקע און אָווענד-ברויטען פון 5 גענג צום פרייז פון 1.50 זל.

איך עמפּפעהל אַ גרויסען אויסוואַהל פון פרישדענע שפייזען אַ-לאַ קאַרט. ביטע מיך צו בעזוכען און זיך צו איבערצייגען!

בעקאַנטמאַכונג.

היינט, זונטאָג, דעם 15-טען מאַי ד. י. 7 אַ זייגער אָווענד קומט פאָר אין ענגלישען זאַל (צק וואָלטשאַנסקאַ און אַלעע 1-טע מאַי) צום 2-טען טערמין ביי יעדער צאָהל מיטגלידער די יעהרליכע

גענעראַל-פערזאַמלונג

פון "חסד של אמת ומנחמי אבלים" מיט פאָלגענדער טאָג-אָרדנונג:

1) עפענען פון דער פערזאַמלונג. 2) וואַהלען פון אַ פּרעזידענט. 3) קאַסע- און מעטינגקייטס-בעריכט. 4) בעריכט פון דער רעוויזיאָנס-קאָמיסיע. 5) ענדערן די סטאַטוטען. 6) בודזשעט אויפ'ן יאָהר 1927. 7) וואַהלען פון אַ פערוואַלטונג און רעוויזיאָנס-קאָמיסיע. 8) פרייע פּאָרש-אַגען.

די פערוואַלטונג.

בעמערקונג: אָהן קאַרטען וועט נישט אַריינגעלאָזט ווערען. די אַלע, וואָס האָבען נישט ערהאַלטען קיין איינטריטס-קאַרטען, קענען זיי היינט בעקומען אין לאָקאַל פון "חסד של אמת" ביז 3 אַ זייגער נאָכמיטאָג.

618

608

בעקאַנטמאַכונג.

טשעכאָטשינעק.

ה. וויבערמאַן מאַכט בעקאַנט, דאָס פון 15. מאַי אָן וועט זיין טעטיג

די רעסטאָראַציע אונטער דער אויפזיכט פון ראַבינאַט. שטרענג כשר! ווילאַ "אַביוואָפּאָלסקאַ"

היינט, זונטאָג, אור ליום כ', י"ד אייר (פסח-שני) צו דעם 15-טען יאָהר-צייט של הרב הגאון הצדיק רבנו

אלי' חיים מייזל

ב"ר משה זצ"ל

ראב"ד דפה לאָדז, וועט דורך דער פערוואַלטונג פון דער תלמוד תורה, וועלכע דער גאון האָט געגרינדעט מיט 54 יאָהר צוריק, געמאַכט ווערען אין דער תלמוד-תורה, יאַקובאַ 6 אזכרה פון 6—8 אַ זייגער אין אָווענד, אויך מאָרגען מאָנטאָג, אויף דעם בית-החיים פון 8 פריה אָן. אַלע מיטגלידער פון דער ת"ת, ווי אויך אַלע פערעהרער פון נפטר זצ"ל ווערען געבעטען פּינקטליך צו קומען.

607

ועד הת"ת ע"ש מרן רבנו זלה"ה.

בעמערקונג: טראַמוואַי נומער 1 קורסירט ביז צום בית-החיים.

נאָך לאַנגע און שווערע ליידען איז פרייטאָג, דעם 13-טען מאַי ד. י. געשטאָרבען אין עלטער פון 49 יאָהר מיין ליבער מאַן, אונזער טייערער פאָטער, ברודער און שוואָגער

נ. ע. יעקב דוד זאַנדבערג

די לויה קומט פאָר היינט, זונטאָג, דעם 15-טען מאַי, 12 אַ זייגער מיטאָג פון טרויער הויז, גלובנאַ 46, וועגען וואָס עס טיילען מיט

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.

616

צענטר. סוחרים- און פאַבריקאַנטען-פערבאַנד

פון דער לאָדזשער וואָיעוואָדזשטוואָ, פּיעטריקאָווער 10.

היינט, זונטאָג, דעם 15-טען מאַי ד. י. 6 אַ זייגער נאָכמיטאָג קומט פאָר אין פערבאַנדס-לאָקאַל

אַן אַלגעמיינע פערזאַמלונג

פון דער קאָלאָניאַל-בראַנזשע

מיט פאָלגענדער טאָג-אָרדנונג:

1) די קריטישע לאַגע פון דער קאָלאָניאַל-בראַנזשע. 2) די אונגעזעצמעסיגע קאָנקורענץ. 3) די וואַהלען פון אַ נייער פערוואַלטונג. 4) שטייער-ענינים 5) פרייע פאָרשלעגען.

צוליב דער וויכטיגקייט פון דער פערזאַמלונג ווערען אַלע מיטגלידער געבעטען מאַסענוויי צו ערשיינען.

די פערוואַלטונג פון דער קאָלאָניאַל-סעקציע

ביים צענטר. סוחרים- און פאַבריקאַנטען-פערבאַנד

פון דער לאָדזשער וואָיעוואָדזשטוואָ, פּיעטריקאָווער 10

612

זאַל פילהאַרמאָניע נאַרוטאָוויטשאַ 20.

דערמיט ווערט בעקאַנט געמאַכט דעם לאָדזשער פובליקום און ליבהאָבער פון נגינה, דאָס שבת, ד. 21. מאַי, פ' בחקותי, וועט דאַווענען דער צעריהמטער ווילנער שטאָט-חזן, ליבלינג פון לאָדזשער פובליקום

ה' משה קוסעוויצקי

פרייטאָג-צו-נאַכטס און שבת פריה, בעגלייט מיט'ן לאָדזשער פערשטאַרקטען גרויס-איינשטודירטען כאָר אונטער דער לייטונג פון בעקאַנטען דיריגענט ה' ראָבין, וועלכער האָט פאָרבערייטעט ספּעציעל נייע קאָמפּאָזיציעס, קומט מאַסענוויי, צו הערען אייער ליבלינג פאַר זיין אָפּרייזען נאָך אַמעריקאַ

די פרייזען זענען ספּעציעל ערמעסיגט. בילעטען פערקויף אויף פאָלגענדע אַדרעסער:

ביי ה' זעלמאַנאָוויטש, פעטריקאָווער 12 (קאָנדיטאָרייע), ה' שטאַרקמאַן, פעטריק. 39 (שיך-געשעפט), ה' העכטקאָפּף פעטריק. 62 (שיך-געשעפט), ה' דיאַמענט, נאָוואָמיעסקאַ 24 (וואָרשט-געשעפט) און אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע-זאַל.

בעמערקונג: פאַר פרויען בעזונדערע רעזערווירטע פּלעצער.

דער קאָמיטעט.

GOTUJCIE na GAZIE!

ZNIŻKA CENY:

W miesiącach letnich—czerwcu, lipcu, sierpniu—tylko 500 stóp sześc. liczyć będziemy po zł. 10. , podobnie jak w roku ubiegłym, nadwyżkę zaś

z ustępstwem 20 proc.

Dotychczasowe opusty — przy zużyciu miesięcznem do 25.000 stóp sześc. —zostają tem samem zniesione.

Zarząd Gazowni Miejskiej w Łodzi.

610

לאָדז. 15. מאַי. 1927

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז. 15. מאַי. 1927

דעמאָקראַטיזאַציע
דער צווייטער שטאַפּ.

ס'איז געוויס נישט קיין צופאַל, וואָס די פעלקער-ליגע האָט די גאַנצע צייט זיך פאַרנומען בלויז מיט פּאָליטיק און ערשט איצט, אויפ'ן זיבעטן יאָהר פון איהר עקזיסטענץ, האָט מען געפונען פאַר מעגליך איינצואָרדנען אַן עקאָנאָמישע קאָנפערענץ. דאָס בעווייזט אָם שטאַרקסטען, אַז די פעלקער-ליגע שטרעבט ערנסט צו ווערען דאָס, וואָס זי דאַרף זיין: אַן אינטערנאַציאָנאַלער פּאַרלאַמענט.

אויך פאַר דער מלחמה, בעת דער גרעסטער טייל פון אייראָפּע איז אָנגעפיהרט געוואָרען דורך אַ רעזשים פון אַבסאָלוטיזם, האָבען עקזיסטירט פערשידענע פערבאַנדען צווישען מלוכות, אָבער דעמאָלט איז איטליכער בונד פאַקטיש געווען אַ בונד, אַ שפּילע פערשווערונג געגען אַנדערע פעלקער. איטליכס אָפּמאַך האָט געשטרעבט צו זעטיגען די אַפּעטיטען פון די קאָנטראַהענטען דורך אַ געפּלאַנטען רויב ביי אַנדערע מלוכות.

אַנדערש איז די שטרעבונג ביי די דעמאָקראַטיזירטע מלוכות. דער סיסטעם פון דעמאָקראַטישער פערוואַלטונג אין יעדען לאַנד בעזונדער לעגט אַרויף אויף איהרע פּאָליטיקער אַן ערנסטע אחריות, נישט צו פערלאַנגערען זיך אין פערברעכערישע און ריזיקאַלישע אינטריגעס.

יאָהרען-לאַנג האָט געדויערט איידער ס'איז געבראָכען געוואָרען דער ווידערשטאַנד פון דייטשלאַנד און ס'איז מעגליך געוואָרען איהר אַריינטריט אין פעלקער-בונד. כל זמן דאָס איז נישט געשעהען, האָט נישט געקענט זיין קיין רייד וועגען ערנסטע עקאָנאָמישע, ס'הייסט פּראַקטישע, צוזאַמענאַרבייטען. כדי דער אויטאָריטעט פון דער פעלקער-ליגע זאָל זיין אַ פולער, וואָלט דאָס זעלבינע געדאַרפט פאָרקומען אויך מיט רוסלאַנד.

די עקאָנאָמישע לאַגע אין אייראָפּע איז שוין צו שטאַרק געשפּאַנט. אַכט יאָהר נאָך דער מלחמה וואָלט שוין אייראָפּע געדאַרפט זיין רוהיג און געזונט אין עקאָנאָמישען וואוילשטאַנד.

האָט מען זיך געמוזט זעצען ביים טיש אויך מיט רוסלאַנד, הגם ס'קומט אויס צו הערען פון איהרע פאָרשטעהערס פּוינטע אַרגומענטאַציעס, וואָס בריהען דעם געהער פון די איבעריגע מיטזיצערס, מ'האָפט אָבער, אַז רוסלאַנד נויטיגט זיך אין דער עקאָנאָמישער אויפריכטונג נישט ווייניגער, און נאָכמעהר, ווי די דעמאָקראַטישע וועלט, און דעריבער וועט זי געצוואונגען זיין צו פערבויגען איהרע פּרינציפּען, פּונקט ווי זי טוט עס אין איהר לאַנד גופא, און אויפ'ן גרונט פון דאָס-דעם אַריינגיין אין עקאָנאָמישע אָפּמאַכען מיט דער גאַנצער וועלט.

און ווער ווייס: אפשר וועט דאָ די פּראָצעדור זיין אַ פערקעהרטע און נאָכ'ן בעוואוינגענעם עקאָנאָמישען צוזאַמענקום וועט מען זיך קענען זעצען צוזאַמען אויך ביי איין פּאָליטישען טיש.

אַלענפאַלס איז די דאָזיגע קאָנפערענץ אַ צווייטער און וויכטיגער שטאַפּ אויפ'ן וועג פון דער דעמאָקראַטיזאַציע פון די אינטערנאַציאָנאַלע פערהעלטענישען.

די פעלקער-ליגע בעקומט דורכדעם אַ מעהר רעאַלען אינהאַלט און ממילא מעהר עקזיסטענץ בערעכטיגונג.

פ. ק.

Dr. med. **H. LUBICZ**
צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 41-82.
ספּעציאַליסט פאַר הויט, מענערשע און מאָ-
גען-שטעכע קראַנקהייטען.
איז צוריקגעקעהרט.
אַמבולאַנס-מיט קוואַרץ-לאַמפּען (מעטאַ-אויספּעל)
נעמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָוונט

דאס יודישע פאָלק
מיט 100 יאָהר צוריק און איצט.

יודען האָבען די לעצטע צעהן יאָהר איבערגעלעבט און איבערגעטראָגען אַזוי פיל פיין און צרות, יסורים און מאַטערנישען, אַז ס'איז גאָר קיין חידוש נישט, וואָס ביי פיל לאָזען זיך די הענד אַראָפּ און פיל פאַלען אַריין אין גרויסער פערצווייפלונג, בפרט נאָך, אַז די צרות איז נאָך ווייט קיין סוף נישט — דער חורבן איז נאָך גרויס; די וואונדען פערמעהרען זיך נאָך און פאַר אַ סך פון די שווערע וואונדען זעהט מען כמעט קיין רפואה נישט. אָט אין אַזעלכע שווערע צייטען איז גוט דורכצובלעטערן די יודישע געשיכטע — פיל טרייסט און נחמה קען מען אין איהר געפינען.

אַ גאַנץ בעזונדער בלעטעל יודישע געשיכטע שטעלט מיט זיך פאַר דעם ניינצעהנטע יאָהרהונדערט — דאָס יאָהרהונדערט פון וואונדערבאַרען וואוקס פון צאָהל און קראַפט פון יודישען פאָלק. די געשוואוירענע געשיכטע-שרייבער זענען אַזוי צוגעוואוינט צום קינה-טאָן, צו קלאָגען, ווען זיי דערצעהלען די ליידען פון יודישען פאָלק אין גאַנצען מיטעלאַלטער, אַז זיי שרייבען אין איינעם טאָן אויך וועגען אונזער לעבען אין 19-טען יאָהרהונדערט. ס'איז אָבער גאָר קיין ספק נישט, אַז דער לעצטער יאָהרהונדערט איז גאָר נישט ענליך און גאָר נישט גלייך צו אַלע פריהערדיגע.

קיינמאָל איז דאָס יודישע פאָלק נישט געווען אַזוי גרויס אין צאָהל, אַזוי שטאַרק עקאָנאָמיש, אַזוי ווירקזאַם פּאָליטיש, אַזוי רייך קולטורעל, ווי עס איז געוואָרען אין פערלויף פון 19-טען יאָהרהונדערט און צום אָנהויב פון 20-טען יאָהרהונדערט.

דעריבער ווילען מיר, פערשטעהט זיך, נישט זאָגען, אַז אין לעצטען יאָהרהונדערט האָבען מיר נישט איבערגעלעבט קיין רדיפות און פערפאָלגונגען, זאָגען מיר נישט אויסגעשטאַנען קיין שרעקליכע רדיפות און שחיטות, אָבער מען מוז זעהן אויך די פּאָזיטיווע זייטען, מען מוז זעהן אויך די געווינסטען, וואָס מיר האָבען געהאַט — און דעמאָלט וועט מען מוזען קומען צום אויספיהר, אַז דער לעצטער יאָהרהונדערט איז די צייט פון דער גרעסטער אויפלעבונג פון אונזער פאָלק, די צייט פון שענסטען און רייכסטען אויפבלי, די צייט פון דער גרעסטער כוחות-זאַמלונג און פון דער שטאַרקסטער קאָנסאָלידירונג — פון בעפעסטיגונג און איינִיגקייט.

מיר וועלען פּרובען פּונקטענווייז מאַכען אַ שטיקעל חשבון פון דעם וואָס מיר זענען געווען צוריק מיט הונדערט יאָהר און וואָס מיר זענען איצט.

אין דער יודישער געשיכטע איז נישט געווען אַזאַ צייט, ווען מיר זאָלען האָבען 15 מיליאָן יודען. די היסטאָריקער שאַצען, אַז פאַר'ן חורבן פון צווייטען בית המקדש זענען געווען 5 מיליאָן יודען אויף דער וועלט. דאָס איז געווען די העכסטע צאָהל, צו וועלכער די יודען האָבען דערגרייכט אין די צייטען פון זייער זעלבסטשטענדיגקייט אין ארץ ישראל, אָבער איצט פערמאָגען מיר דאָך דריי מאָל מעהר יודען.

אָסך דערלויבען זיך אַ שמייכעל צו טון און אַ מאַך צו טון מיט דער האַנט — אַ קליינער גליק! ווייניגער עולם, בעסער די סעודה! צו וואָס דאַרף מען 15 מיליאָן יודען? טראַכט מען זיך אָבער אַריין אין דער לאַגע פון יעדען פאָלק, זעהט מען, אַז פון דער צאָהל הענגט אָפּ אין אַ גאַנץ גרויסער מאָס דער עקאָנאָמישער, פּאָליטישער און קולטורעלער גורל פון יעדער נאַציע.

אַ פּאָר פשוט'ע ביישפּילען: וואָלט, אַ שטייגער, קולידזש אַזוי גאָט געשיקט ברכות דער יודישער געמיינדע אין ניו-יאָרק, ווען מיר זאָלען נישט האָבען דאָרטען אַנ'עדה פון מעהר פון אַנדערט-האַלבען מיליאָן נפשות? פערשטעהט זיך, אַז עס געהט נישט אין די ברכות און ווינשעוואַניעס פונם אַמעריקאַנער פּרעזידענט, זיי בעווייזען דאָך אָבער, אַז יודען זענען אַ פּאָליטישע קראַפט, מיט וועלכער מען מוז זיך רעכענען און וועלכע יודען אַליין קענען אויסנוצען פאַר דער טובה פון זייערע ברידער אין דער גאַנצער וועלט.

נישט לאַנג זענען פערעפענטליכט געוואָרען די פּראָטאָקאָלען פון דער צאַרישער מלחמה. ווען מען האָט בעהאַנדעלט די יודישע פראַגע. דו לייענסט די רעדעס פון פינאַנץ-מיניסטער און פיהלסט די קראַפט פון די גרויסע יודישע מאַסען אין די אַמעריקאַנער גרויסע שטעדט. מען האָט מורא געהאַט נישט נאָר פאַר די יודישע באַנקירען, נאָר אויך פאַר די שטימונגען פון דער יודישער מאַסע. און די באַלפור-דעקלאַראַציע? איז זי דען נישט געווען מעהר אַ מאַנעוור צו געווינען די סימפּאַטיעס פון די גרויסע רוסיש-יודישע און אַמעריקאַניש-יודישע מאַסען, וועלכע ווירקען שטאַרק אויף די שטימונגען פון די דאָזיגע לענדער, ווי דאָס איז געווען אַ באַגער צו שאַפען אַ יודישע מלוכה? [איך וואָלט געקענט שרייבען נאָך צעהנדליגער ביישפּילען, וואָס ווייזען און בעווייזען, ווי שטאַרק עס איז אָפּהענגיג אונזער פּאָליטישער איינפלוס פון אונזער צאָהל און פון אונזער קאָנצענטראַציע אין די גרויסע שטעט. וואָלטען אין ניו-יאָרק געלעבט נאָר 100 טויזענד יודען, וואָלטען זיי קיין שום פּאָליטישע ראָלע נישט געשפּילט. וואָלטען אין וואַרשא געווען נישט 350,000 יודען, נאָר 25 טויזענט, וואָלט אונזער שטים קיינמאָל נישט געהערט געוואָרען אין קיין שום שטאָטישער מלוכה אינסטיטוציע און דאָס וואָלט פערמינערט די פּאָליטישע קראַפט פון גאַנצען פּוילישען יודענטום.

ערשט צוריק מיט אַ הונדערט יאָהר זענען נישט געווען אויף דער וועלט אַפילו קיין גאַנצע דריי מיליאָן יודען. און איצט — גאַנצע 15 מיליאָן.

נישט נאָר יודען אַליין זענען אַזוי געוואַקסען אין לעצטען יאָהרהונדערט, אָבער יודען האָבען שטאַרק איבערגעיאָגט די איבעריגע מענשהייט. אין 1350-טען יאָהר איז געווען אין גאַנץ אייראָפּע בערך 100 מיליאָן מענשען, אין 1800-טען יאָהר, שפּעטער אַלזאָ מיט 450 יאָהר, איז געווען אין גאַנץ אייראָפּע 187 מיליאָן מענשען, זיך נישט אַפילו פערטאָפּעלט. און אין 1900-טען יאָהר איז שוין געווען אין אייראָפּע מעהר פון 430 מיליאָן מענשען, און מיט די, וואָס האָבען אויסגעוואַנדערט פון אייראָפּע, ביי 550 מיליאָן מענשען. אַלזאָ, אין איין יאָהרהונדערט האָבען זיך די אייראָפּעער בערך פערדרייפאַכט. די צאָהל יודען האָבען זיך אָבער פאַר'ן לעצטען יאָהרהונדערט פערפינפאַכט.

די קונסט פון געבוירען אפשר ווייניגער קינדער און פונדעסטוועגען האָבען אַ סך, האָבען יודען געוויזען אַלע פעלקער. אין אַלע לענדער פון דער וועלט, חוץ אַלזשיר און אַפריקע, איז ביי יודען די שטערבליכקייט קלענער, ווי ביי דער אַרומיגער בעפעלקערונג. און די יודען זענען געווען די ערשטע אומעטום, ביי וועלכע די שטערבליכקייט האָט גענומען פאַלען און צוליב דעם האָט שטאַרק גענומען וואַקסען דער נאַטירליכער צוזואוקס. און פריהער פון אַלע פעלקער האָבען יודען געוויזען, אַז מען מוז דעם מלאך-המות פערטרייבען פון די וויגעלעך פון די פיצעלעך. די יודישע קינדער-שטערבליכקייט איז אומעטום קלענער, ווי ביי די אַרומיגע פעלקער. און אין דעם פּרט זענען פאַראַן ממש וואונדערליכע פאַקטען. אַזוי, למשל, האָט אין באַלטימאָר ? אויסגעפאָרשט ספּעציעל די קינדער-שטערבליכקייט ביי פערשידענע פעלקער. און וואָס האָט זיך אַרויסגעשטעלט? אַז ביי יודען איז די קינדער-שטערבליכקייט קלענער נישט נאָר ווי ביי אַלע אַנדערע אימיגראַנטען, נאָר אַפילו ווי ביי די אָרטיגע אַמעריקאַנער.

נאָר די לעצטע יאָהרען איז מען שוין געוואָרען צו [קלוג און מען האָט אָנגעהויבען זיך בעגעהן גאָר אָן קינדער אָדער מיט איין-צוויי קינדער אויף אַ רפואה. די דאָזיגע חולאת — די קינדער-מורא — איז בעזונדערס שטאַרק פערשפּרייט צווישען די יודישע רייכע קלאַסען. אָבער די סכנה איז דערווייל נאָך נישט אַזוי גרויס — ביי יודען קומען פונדעסטוועגען צו יעדעס יאָהר ביי 200 טויזענד נפשות. און יעדע 5 יאָהר קומט צו אַ מיליאָן יודען.

יעקב לעשטשינסקי.

שעהמט זיך נישט מיט אידישע צייטונג.
אַנדערע מענשען שעהמען זיך אויך נישט צו לייענען אָפען זייערע צייטונגען.

אין ניו-יאָרקער „טאָג" לייענען מיר: ווען משה רבנו האָט געוואָלט שילדערן אַ מענשען, וואָס איז פעהיג צו ברענגען די שווערסטע אָפּפער, האָט ער נישט געפונען קיין שטאַרקערען אויסדרוק, ווי צו זאָגען:

„האמר לאביו ולאמו לא ראיתיו".

דאָס מיינט אין יודיש:

ער איז אַ מענש, וואָס מאַכט זיך נישט זעהענדיג זיין אייגענע טאַטע-מאַמע. ער טרייסלט זיך אָפּ פון זיינע אייגענע עלטערן און איז צו זיי ווי אַ פרעמדער.

אָט אַזאַ שווערע גבורה פערמאָגט ער!

און דאָס איז אמת. אַ מענש מוז האָבען אַ הפקר'דיגען כאַראַקטער, כדי זיך אָפּצוזאָגען פון אייגענע עלטערן. מען מוז זיין אומנאַטירליך, אומנאָרמאַל, כדי צו פערלייקענען די אייגענע טאַטע-מאַמע.

נישט אומזיסט פיהלט די וועלט אַ מיאוס פעראַכטונג צו אַ מענשען, וואָס שעמט זיך מיט זיינע עלטערן.

און דער דאָזיגער בעפעהל — זאָגען מיר זיך מודה — האָט מיט עטליכע טעג צוריק, זיך דערוועקט ביי אונז צו אַ געוויסען יודען.

דער יוד איז אונז געווען אומבעקאַנט. לחלוטין אַ פרעמדער, מיר האָבען איהם קיינמאָל נישט געזעהן, קיינמאָל קיין וואָרט מיט איהם נישט גערעדט, און עס איז אפשר אַנ'אומרעכט צו פעראַכטען אַ מענשען, וואָס מען קען נישט.

— אָבער —

נאָר לאָמיר אייך קודם דערצעהלען די געשיכטע, וואָס האָט פּאַסירט.

דער וואַגאָן פון דעם צוג איז געווען פול בעזעצט מיט אַלערליי פּאַסאַזשירען פון פערשידענע נאַציאָנאַליטעטען.

און אַלע האָבען געלייענט זייערע צייטונגען.

איהר האָט דאָ געקאָנט זעהן אַ שוואַרץ-חנ'עוודיגע שפּאַניערין מיט איהר צייטונג „לאַ פּרענזאַ"; אַ פערהאַרוועטען פּאָליאַק מיט זיין „נאָווי-שוויאַט"; אַנ'אינטעליגענטען גריך מיט זיין „אַטלאַנטיס"; דער איטאַליענער מיט זיין „בולעטינאָ" —

און דער רוס, און דער פראַנצויז, און דער אַראַבער — יעדער מיט זיין צייטונג-בלאַט, יעדער מיט זיינע אינטערעסען פאַר דער אַלטער היים.

אָבער אַלע בהרחבה, יעדער מיט זיין בלאַט צייטונג פונאַנדערגעשפּרייט, אַזוי פריי, אַזוי נאַטירליך.

נאָר אונזער יוד, אויך אַ לעזער פון אַ צייטונג, פון אַ יודישער צייטונג, איז געזעסען איינגעקנייטש ווי אַ „יאָשיק" מיט זיין יודישער צייטונג צוזאַמענגעדרעהט, פערוויקעלט ווי אַ מזוזה, דאָס עס האָבען זיך קוים אַרויסגעזעהן אַ פּאָר שורות, וואָס ער האָט געלייענט פער'גנב'עטערהייד.

און ווידער געדרעהט און געוויקעלט די צייטונג, כדי צו דערגרייכען די ווייטערדיגע פּאָר שורות, וואָס קיין אַנדערער האָט נישט געדאַרפט בעמערקען.

מען האָט געקאָנט זעהן, ווי דער יוד פּלאָגט זיך נעבעך אויסצובעהאַלטען זיין צייטונג פון פרעמדע אויגען — אַנ'אמת'ע אָפּקומעניש פאַר איהם!

עס איז געווען קלאָר, אַז ער שעמט זיך מיט זיין יודישער צייטונג.

און מיר האָבען איהם אי בעדויערט, אי פעראַכט.

און עס איז אפשר אַנ'אומרעכט, זאָגען מיר, צו פעראַכטען אַ מענשען, וואָס מען קען נישט.

אָבער איהר קאָנט נישט העלפען. ווען איהר זעהט אַזאַ יודען, וואָס שעמט זיך מיט זיין יודישער צייטונג, דאַכט זיך אייך, אַז ער שעמט זיך מיט זיין אייגענער מאַמען.

אין אַ יודיש הויז איז יענער יוד געבוירען; אין יודיש האָט זי מאַמע צו איהם גערעדט און געזונגען איהרע וויג-לידעלאַך, און אין יודיש האָט ער זיך ערצויגען.

און ווען ער בעהאַלט זיין יודישע צייטונג, זיין יודישע שפּראַך, דאָס געדרוקטע יודישע וואָרט פון פרעמדע אויגען, הייסט עס, אַז ער פערלייקענט זיין קינדהייט, ער שעמט זיך מיט די אייגענע עלטערן.

עס הייסט, אַז ער איז מודה, דאָס ער שטעהט נידעריגער פון אַלע מענשען, אַז ער מוז פערלייקענען זיין יודישען „איך".

אָבער סוף כל סוף קאָן דאָך דאָס איהם סיי-ווי נישט העלפען.

וואָרים זיין יודיש פּנים, זיין יודישע נאָז, זיין יודישער קאָהר און זיין גאַנצער יודישער מהות שרייט פון איהם אַרויס, אַפילו ווען ער וויקעלט זיך איין אין אַ פרעמדער צייטונג.

אַ יוד קען דאָך נישט פערלייקענען, אַז ער איז אַ יוד, טאָ וואָס פאַר אַ זין האָט עס צו פערלייקענען זיין שפּראַך, זיין יודישע צייטונג?

צי וויל ער מאַכען אויף זיינע קריסטליכע שכנים דעם איינדרוק, אַז יודען האָבען נישט קיין לשון [אָדער. אַז זיי דאַרפען זיך מיט זייער לשון?

און מען קאָן דערפאַר נישט געפינען קיין גוט וואָרט אויך פאַר געוויסע דאָקטוירים, וואָס מיינען צו קורירען יענע יודיש-שעמעוודיגע יודען מיט איינפיהרען פאַר אונזער שפּראַך די לאַטיינישע שריפט.

וואָרום אויב עס איז די יודישע שריפט, פאַר וואָס מיר דאַרפען זיך שעמען, ווייל זי איז דעם אַמעריקאַנער פרעמד, טאָ איז דאָך פאַר איהם אויך גריכיש אַ'ין אַראַביש, און רוסיש, און דייטש אַ מין חרטומים-כתב.

פונדעסטוועגען לייענען די מענשען פון יענע פעלקער זייערע צייטונגען מיט זייער אייגענאַרטיגער שריפט און זיי שעמען זיך גאָר נישט.

ווייל דער אמת איז, אַז דער אינטעליגענטער אַמעריקאַנער רעספּעקטירט יעדע שפּראַך און יעדע שריפט, ווי פרעמד זי מעג איהם זיין.

ער האָט אַזוי פיל אַכטונג פאַר אַ יודישער צייטונג, ווי פאַר דער גריכישער, דייטשער און רוסישער.

אין דער אומערצויגענער אַמעריקאַנער, דער אַזוי-גערופענער „לויפער", וואָס שטאַמט-אָפּ פון יודיש, וועט פּונקט אַזוי חוזק מאַכען פון אַלע פרעמדע שפּראַכען.

האָבען מיר דאָך אַמאָל געזעהן, ווי אַ חברה אַמעריקאַנער יונגעלייטלעך האָבען זיך בעקאַמפּט פון געלעכטער, ווען זיי האָבען בעפּרובט לייענען אַ „קוריער ד'עטאַ יוני", הגם פראַנצויזיש איז די גאָר געהויבענע שפּראַך פון די וועלט-דיפּלאָמאַטען.

אָבער דעם פראַנצויז וועט פונדעסטוועגען נישט איינפאַלען זיך צו שעמען מיט זיין צייטונג; קיין מענש פון אַבי אַ פאָלק וועט זיך דערמיט נישט שעמען און וועט נישט פערלייקענען זיין שפּראַך.

אַזוי אויך יודען מיט זעלבסטרעספּעקט, וואָס פיהלען זייער ווערדע אַלס מענשען, פערלייקענען נישט זיין שפּראַך און זעצען שטאָלץ אויף זייער יודישער צייטונג.

און אויב מיר דאַרפען זיך שעמען, איז דאָס נישט פאַר אונזער יודישען לשון, נישט פאַר אונזער יודישער שריפט, נאָר פאַר יענעם יודען, וואָס האַלט פער'גנב'עט זיין יודישער צייטונג, כדי די גוים זאָלען נישט זעהן, אַז ער לייענט יודיש.

וואָרים פערלייקענען די יודישע שפּראַך איז ווי מען וואָלט פערלייקענען די אייגענע טאַטע-מאַמע.

ר.

דאס לאדזשער לעבן

15 זונטאג י"ג אייר תרפ"ז	מאי זון-אויפגאנג 4.10 זון-אונטערגאנג 6,58 לענג פון טאג 13, 12

די קאטאסטראפאלע וואוינונגס-נויט אין לאדז

לאדזשער ארבייטער-ארגאניזאציעס שיקען א דעפעשע צום מלוכה-פרעזידענט.

(ס) ווי בעוואוסט, איז מיט איינינע חדשים צוריק געשאפען געווארען אין לאדז א פאראייניגונג פון א רייהע פראפעסיאנעלע און לאקאטארען-פאראיינען, כדי אנצוהויבען אן אקציע פאר צונויקלען א בוי-טעטיגקייט אין לאדז.

א דעלעגאציע האט מיט א קורצער צייט צוריק בעזוכט דעם מלוכה פרעזידענט מאשטשיצקי אין ווארשע, וועלכער האט צוגעזאגט צו שטיצען די פאסטולאטען פון די לאקאטארען-ארגאניזאציעס.

אזוי ווי ביז איצט איז נאך קיין קאנקרעטעס אין דער הינזיכט נישט בעשלאסען געווארען, האט די פאראייניגטע קאמיסיע געשיקט צום לאדזשער וואיעוואדע פאר'ן מלוכה-פרעזידענט א דעפעשע, אין וועלכער ס'ווערט געשילדערט דער קאטאסטראפאלער צושטאנד פון דער לאדזשער וואוינונגס-נויט.

אונטער דער דעפעשע האבען זיך אונטערגעשריבען: פאראיין „לאקאטאר", קרייז-קאמיסיע פון די פראפ. פאראיינען, ראט פון די קריסטל. פראפ. פאראייגען, פאראיין פון האנדעלס- און ביוראָ-אנגעשטעלטע, דייטשע סאציאליסטישע ארבייטס-פארטיי און דער לאדזשער קאמיטעט פון „בונד".

וואהלען צו דער קראנקען-קאסע

בעשטימט אויף דעם 9. אקטאבער.

(–) דאנערשטאג איז פארגעקומען די ערשטע זיצונג פון דער קאמיסיע פארצובערייטען די וואהלען צו דער קראנקען-קאסע אין לאדז, זגערזש, קאנסטאנטין, רודא-פאביאניק און אלעקסאנדער.

די קאמיסיע האט פעסטגעשטעלט דעם טערמין פון די וואהלען אויפ'ן 9. אקטאבער. דעם 12. יולי וועט מען פערעפענטליכען די פעראָרדנונג וועגען די וואהלען אין פערלויף פון 14 טאג וועלען צוגעגרייט ווערען די וועהלער רשימות. דעם 25. יולי וועלען זיי אויס געקלעבט ווערען אויף די 10 טאג, אז די וועהלער זאלען זיי קענען נאכקאנטראלירען. אלס וועהלער וועלען קענען זיין נאר די, וואס וועלען צום 13 יולי זיין מיטגלידער פון דער קראנקען-קאסע.

נאכדעם איז ארומגערעדט געווארען די טעכניק פון די וואהלען אויף אדורכצופיהרען די וואהלען וועט אנגאזשירט ווערען א ספעציעלער פערסאנאל. לאדז וועט איינגעטיילט ווערען אויף 100 וואהל-קרייזען.

דינסטאג וועט פארקומען א זיצונג פון דער פערוואלטונג וואו די פארשלאגען וועלען בעטראכט-ווערען.

אונטער די רעדער פון א צוג.

צוויי שווערע אומגליקען.

(–) געכטען 7 פריה איז דער 19-יאהריגער באלעסלאוו ראווסקי פון ציעשאוו, בושעזשינער קרייז ארונטערגעפאלען אונטער א צוג. דער אומגליקליכער האט פערלוירען א פוס. מ'האט איהם מיט'ן זעלבען צוג געבראכט אויף דער לאדזשער פאבריקס-באהן און פון דארט אפגעפיהרט אין שפיטאל. זיין צושטאנד איז זעהר א שווערער.

(-) טאמאשאוו קאזשמירטשאק און אנטאני וואזשניאק ביידע באהן-ארבייטער, האבען אין לאדז געמאכט א כוסה. ארום 11 אינאווענט זענען זיי איינגעשפרונגען אין א צוג וואס געהט קיין קאלושקי. זיי האבען נישט בעמערקט ווי דער צוג איז אנגעקומען קיין גאלקובעק, ווי ווי האבען געדארפט ארונטערגעהן. ווען דער צוג האט שוין געריהרט פון ארט, האבען זיי גענומען שפרינגען פון וואגאן. קאזשמירטשאק איז אבער אזוי אומגליקליך ארויסגעשפרונגען, אז ער איז ארונטערגעפאלען אונטערן צוג, וועלכער האט איהם אבגעשניטען ביידע פיס אין די הענד.

א דאקטאר, וואס איז געפאהרען מיט'ן צוג האט קאזשמירטשאק'ן ערשטע הילף, ער איז אבער געשטארבען.

ס'האבען זיך אנגעהויבען די איינשרייבונגען

פון שילער און שילערינס אין די העבראאישע און יודישע שולען.

ווי מען טיילט אונז מיט, האט זיך שוין אנגעהויבען דאס איינשרייבען פון נייע שילער און שילערינס אין די גימנאזיעס פון פעראיין פאר העברעאישע מיטעלשולען אין לאדז.

שילער דארפען זיך איינשרייבען אין די קאנצעלאריעס אויף מאניסטראצקע 7 אדער 12, שילערינס — אויף פיוטרקאווסקא 7.

די עקזאמענס וועלען זיך אנהויבען דעם 18 מאי ד. י.

ווי מ'מעלדעט אונז, האבען זיך שוין אנגעהויבען די איינשרייבונגען פון קינדער אין די שולען פון דער יודישער שול-ארגאניזאציע.

אונטער דער אנפיהרונג פון דער יודישער שול-ארגאניזאציע געפינען זיך אין אונזער שטאט די 7 קל. פאלקס-שול אויפ'ן נאמען פון בארעכאוו (ציגעל-גאס 26) און די 7 קל. פאלקס-שול אויפ'ן נאמען פון מעדעם (ציגעל-גאס 17) אין וועלכע ס'ווערען אנגענומען קינדער אין עלטער פון 6 ביז 14 יאהר.

די קינדער וואס בעזוכען די דער מאנטע שולען זענען יוצא דעם שול צוואנג.

ס'איז כדאי צו בעמערקען, אז לויט דער פעראָרדנונג פון דער שול-אפטיילונג ביים מאגיסטראט, קענען די עלטערן, וואס ווילען נישט, אז זייערע קינדער זאלען זיך לערנען אין די פוילישע „פאווסעכנע" שולען, איינשרייבען זייערע קינדער אין אנדערע שולען נאר ביז'ן 30 מאי.

ס'איז געבליבען אלזא א זעהר קורצע צייט, וועלכע די עלטערן דארפען נישט פערזוימען.

פערזאמלונגען.

(-) היינט 12 א זייגער בייטאג קומט פאר אין סוחרים פעראיין (פיעטריקאווער 10) א פערזאמלונג פון די קרעדיטארען פון א. י. פרענקעל פון קאראדאווא 3 וועגען אנגעהמען געמיינזאמע מיטלען אויף צו ערקלעהרען איהם אלס באנקראט.

(–) היינט אין אווענד וועט אין צענטראלען סוחרים-פעראיין (פיעטריקאווער 10) פארקומען א פערזאמלונג פון די סוחרים אין דער קאלאניאל-בראנזשע. ס'וועט בעהאנדעלט ווערען די פראגע וועגען רעארגאניזירען די קאלאניאל סעקציע און פערשידענע אקטועלע פראגען וואס זענען נוגע דער בראנזשע.

פון צענטראל-קליינהענדלער-פעראיין.

די צענטראלע פון קליינהענדלער (זאוואדזקא 5) אָרדענט איין היינט, זונטאג אין אווענט א גרויסער מאסען-מיטינג פון די לאדזשער קליינהענדלער אויף ד. ט. „די יעצטיגע לאגע פון קליינהענדלער און דער אומזאץ שטייער פון יאהר „1926". צוליב דער וויכטיגקייט פון דער טאג-אָרדנונג איז ווינשענס ווערט אז אלע קליינהענדלער זאלען בעזוכען דעם מיטינג מיט רעדעס וועלען ארויסטרעטען דער פארזיצער פון דער צענטראלע ד"ר הערשפינקעל וויצע-פארזיצער מ. קירשבוים און ה. רושעפקאוויטש.

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go Maja 16, Tel. 11-24
אינערליכע- און קינדער-קראנקהייטען.
נעמט אן פון 6–7, זונטאג פון 3–4

טעאטער „סקאלא", ציגעל-גאס 18.
וויטערדיגע גאסטראָלען פון די בער. ארטיסטן, ליבלינגע פון לאדזשער עולם.
א. פאליאקאוו, ל. ראבינאוויטש,
א. אניעלא, ב. באריסאווא.
היינט זונטאג, דעם 15-טען מאי, 8.45 א זייגער אין אווענד ווערט אויפגעפיהרט צום 2. מאל אין לאדז דער בעריהמט. אפערעטע-שלאגער, וועלכער ווערט יעצט געשפילט אויף אלע אייראפעאישע סצענעס און צייכענט זיך אויס מיט איהר הומאר און קאמיזם
„א נאכט פון ליבע"
אין 3 אקטען פון רייזעלמאן,— צח. אנד. ווערט אויך געזונגען:
פיפסי איז א מויד א כוואט
שא, שטיל, אין די בעסטע זאך
דארט, וואו די ליבע וואוינט
דארט אין פרייעם לאנד
שלאף איין מיידעלע שעהנס
פיפסי, די שעהנע פיפסי
פא אדעסקאמו, מיינעפריינד
שלאפעז איז די בעסטע זאך
בובי-קאפ
מאסקאראדען-טאנץ.
ס'נעמען אנטייל פרויען: אניעלא, באריסאווא, בעזמאן, גאלדשטיין, מאכאראווסקא, אדערמאן. מענער: פאליאקאוו, ראבינאוויטש, האמבורגער, באלבירסקי, מאכאראווסקי, אייזענבערג, פאלאנסקי, אריעל. אדמיני: א. בעזמאן.
ארקעסטער אונטער לייטונג פון ל. זעלמאן. — גארדעראבע פריי!
בינהנע טעכניקער: מאכאראווסקי. בילעטען צו בעקומען אין קאסע.
מאנטאג — די גרויסע פאפולערע פארשטעלונג
פון 80 גר. ביז 250 זל. „יאשקע ארעסט" צום שלוס – א דיווערטיסמענט.

פאבאר.

יאהרגאנג 1905.

אין דער קאמיסיע נומער 1 (טראוגוטא 10) דארפען זיך שטעלען:

מארגען, ד. 16. מאי, די, וואס האבען אדראטשעניעס לויט'ן ארטיקעל 35 און קארטען פון נומער 3501 — 5500.

דינסטאג, דעם 17 מאי פון נומער 5501 — 6274.

אין דער קאמיסיע נומער 2 (זאקאנטנא 82).

יאהרגאנג 1906

5. פאליציי-קאמיסאריאט.

מארגען, דעם 16. מאי – די וואס זייערע נעמען הויבען זיך אן מיט N. O. P. R.

דינסטאג, דעם 17. מאי –.S

קיין נאמענטליכע אויפאָדערונגען וועלען נישט געשיקט ווערען. די קאמיסיעס הויבען אן זייער טעטיגקייט פונקט 8 א זייגער אין דער פריה.

ביטעס וועגען אדראטשעניעס דארפען איינגעטראגען ווערען אין רעגירונגס-קאמיסאריאט צוזאמען מיט די דאקומענטען, וועלכע שטעלען פעסט דאס רעכט צו געניסען פון אדראטשעניעס, שפעטסטענס א טאג פאר'ן טערמין, ווי מ'דארף זיך שטעלען צו דער פאבאר-קאמיסיע.

ביטעס וועגען אנערקענען אנדער-האלבען יאהריגע דינסט-צייט דארפען איינגעטראגען אין רעגירונגס-קאמיסאריאט די דאזיגע מאבאראוו, וועלכע בעזיצען נישט קיין רעכט אויף ווייטערדיגע אדראטשעניעס, אדער ווילען היי-יאהר נישט געניסען פון אפלעגען דאס מיליטער-דינסט.

פון דער סטאראסטווע.

דארפען זיך מארגען שטעלען אין פ. ק. או. - פאוויאט (פעטריקאווער 187 די יונגע לייט פון אלע יאהר-גענג, וואס דארפען זיך היי-יאהר צושטעלען און וואס וואוינען אין כאינ' און זייערע נעמען הויבען זיך אן מיט די בוכשטאבען פון A. ביז M.

דינסטאג- M. ביז Z.

שטאט-ראט.

ס'שמעקט שוין מיט וואהלען.

(–) ווי מיר דערוויסען זיך פון א זיכערער קוועלע זאל אין יוני פערעפענטליכט ווערען די פעראָרדנונג וועגען פונאנדערלאזען דעם לאדזשער שטאט-ראט.

לאדז איז שוין פריהער פערעכענט געווארען צו דער גרופע שטעט, וואו ס'דארפען פארקומען די וואהלען, איצט נאכ'ן פונאנדערלאזען די שטאט-ראטען אין קראקא און לעמבערג, קומט די רייה פון לאדז. די וואהלען פון א שטאט-פרעזידענט ווערט דעריבער איצט נישט אקטועל און, אזא פארשלאג וואס שוין אויף דער נאהענסטער זיצונג נישט בעטראכט ווערען.

גוטע אויסזיכטען פאר דער אינדוסטריע.

(–) אין לאדז האט געווילט דער דירעקטאר פון צענטראלען פערבאנד פון אינדוסטריע, פינאנצען און בערג-אינדוסטריע (לעוויאטאן) דעפ. א. וועזש ביצקי. וועזשביצקי איז א מיטגליד פון דער אויספלוג - קאמיסיע, וואס פאהרט איצט ארויס קיין רוסלאנד, און צוזאמענהאנג מיט דעם, האט ער אין גרויס-אינדוסטריעלער-פערבאנד געהאלטען א פארלעזונג וועגען דער איצטיגער ווירטשאפטליכער סיטואציע אין לאנד, וועגען די אויסזיכטען פון דער רעגירונג, וועגען די הלואה - מעגליכקייטען א. אז. וו. דעפ. וועזשביצקי איז אפטימיסטיש געשטימט און זעהט פאר זעהר גוטע ענטוויקלונגס - מעגליכקייטען פאר אונזער ווירטשאפט.

אין די אפטייקען.

היינטיגע נאכט-דיזשורען.

(§) היינט דיזשורירען די פאלגענדע אפטייקען: מ. פאוולאווסקי (פעטריקאווער 307), ס. האמבורג (גלובנע 50), ב. גלוכאווסקי (נארוטאוויטש 4), י. שימקעוויטש (קאפערניקא 26), א. כארעמזא (פאמארסקא 10), א. פאטאש (פלאץ קאשצעלני 10).

ארבייטסלאזיגקייט.

אין מלוכה-אמט פאר ארבייטס-פערמיטלונג אין לאדז און אומגעגענד (קרייזען לאדז, לאסק, בזשעזשין, שעראדז און לענטשיץ) זענען דעם 14. מאי געווען פערערגיסטרירט 32960 ארבייטסלאזע, פון דעם איז אין לאדז גופא געווען 24,537. אין לאדז האבען פון אונטערשטיצונגען גענאסען 17,347 ארבייטסלאזע; 2357 פון ארבייטסלאזען פאנד און 14,990 פון מלוכה-אונטערשטיצונגען. גייסטיגע ארבייטסלאזע האבען בעקומען שטיצע 2615.

פאריגע וואך האבען פערלוירען זייער ארבייט אין לאדז 213 ארבייטער, 713 האבען בעקומען ארבייט און 583 זענען ארויסגעשיקט געווארען אויף ארבייט.

פערשידענעס.

(–) די קולטור-אפטיילונג ביים מאגיסטראט מאכט אויפמערקזאם, אז איינשרייבונגען אין די שטעטישע מיטעלע שולען גימנאזיום — שענקעוויטש 46, האנדעלס-שולע — קילינסקא 109, לעהרער-סעמינאר פאר מענער און לעהרער-סעמינאר פאר פרויען, ווערען אנגענומען נאר ביז'ן 15 מאי ה. י.

רשמוע—

ווילנער שטאט-חזן קוסעוויצקי קומט קיין לאדז.

קומענדיגען שבת, דעם 21. ה. ח. וועט דער בעקאנטער ווילנער שטאט-חזן, ה' קוסעוויצקי, פאר זיין אפפאהרען קיין אמעריקע דאווענען אין לאדז. ס'וועט אויך אויפטרעטען א גרויסער כאר אונטער דער לייטונג פון דירי-גענט ר-בין.

WYROK

w sprawie Nr. 2 A. K. 160/27

W dniu 11 Maja 1927 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie Wydział Karny rozpoznawszy sprawę Wolfa Szwarcowskiego przeciwko DAWIDOWI WAJSBARDOWI zam. w Łodzi przy ul. SOLNEJ 11 uznał Dawida Wajsbarda winnym korzystania z cudzego wynalazku i z mocy art. 23 i 24 Ustawy z dnia 5. II. 24 (Dziennik Ustaw 31/24 skazał go na areszt i grzywnę oraz zapłacenie kosztów Sądowych za dwie instancje.

אין צוזאמענהאנג מיט'ן אויבענדערמאהנטען ווירדאק פון אפעלאציאנס-געריכט אין ווארשא, אז דוד חיים-בארד סאלנא 11, איז פאר נאכמאכען די פאטענטירטע פעלד-בעטען „פאלמא-פאטענט" פער'משפט געווארען צו ארעסט און געלד-שטראף — ווארענען מיר אלע פראָדוצענטען און סוחרים נישט אויסארבייטען און האנדלען מיט נאכגעמאכטע פעלד-בעטען. ווייל זיי וועלען צוגעצויגען ווערען צו קרימינעלער פעראנטווארטליכקייט.

אונזערע ג. קונדשאפט ווערט גלייכ-צייטיג געבעטען אכטונג צוגעבען ביים קויפען פאטענט-בעטען אויף די מארקע „Palma-Patent" – וועלכע זענען די בעסטע און פאר וועלכע מיר געבען די פולע גאראנטיע.

מיט אכטונג:
וואלף שווארצאווסקי
נארוטאוויטש 36

דער׳הרג׳עט פון אַ מאַנגעל.

נעכטען האָט פּאַסירט פאָלגענדער שוידערליכער פאַל:

אויף אַנראַראַווע 12 געפינט זיך די עלעקטרישע מאַנגעל פון אַ געוויסען זילבערבערג. נעכטען איז זילבערבערג׳ס 17 יעהריגער זוהן אונפאָרזיכטיג צוגע-גאַנגען צו דער מאַנגעל, און בעקומען אַזאַ שטאַרקען קלאַפּ, אַז ער איז גע-פאַלען אַ טויטער אויפ׳ן אָרט.

מיט דער לויה פערנעהמט זיך „חסד של-אמת".

לעמבערג מהנה מיט אַ באַנקראָט.

(ס) אין לעמבערג האָט באַנקראָטירט אויף זעהר אַ גרויסע סומע די פירמע איזאַק פּאָפּאָריל.

לאָדז האָט פון דעם דאָזיגען באַנק-ראָט בעליטען גרויסע שאָדענס.

אויפ׳ן פערלאַנג פון די גלייביגע האָט די לעמבערגער פּראָקוראַטור פער-אָרדענט איינצוזעצען דעם באַנקראָטניק אין טורמע.

פון די שטריקער-קורסען ביי „אָרט".

מיט דער בעטייליגונג פון ערשט קלאַסיגע שטריקער-מייסטער איז היינ-טיגע וואָך פאָרגעקומען דער עקזאַמען פון די שילער, וואָס האָבען געענדיגט אַ קורס פאַר סוויטער-שטריקעריי.

פון די 16 שילער האָבען אַלע דעם עקזאַמען אויסגעהאַלטען. אויפ׳ן אָרט פון די געענדיגטע קומען איצט אָן די קאַנדידאַטען, וואָס האָבען זיך פער-שריבען אויף די שטריקער-קורסען אין די חדשים יאַנואַר, פעברואַר.

פון 2. שטאָק זיך אַראָפּגעוואָרפען.

(–) פרייטאָג האָט דער 17-יאָהריגער אַלטער מאַראַק (וועלנאַ 60) זיך אַרויס-געוואָרפען פון פענסטער פון 2. שטאָק. אין אַ שווערען צושטאַנד איז ער אָפּ-געפיהרט געוואָרען אין שפּיטאַל. די סבה פון זעלבסטמאָרד זאָל זיין אַ ראָ-מאַנטישע.

אַ שרפה.

(–) פרייטאָג האָט אויסגעבראָכען אַ שרפה אין אַ פאַרבעריי פון שיינפאַרב און צוקער (קיליגסקאַ 16). די אָנגעקומענע פייערלעשער האָבען אין פערלויף פון אַ האַלבע שעה לאָקאַליזירט די שרפה. בעת׳ן לעשען דעם פייער האָט זיך אָפּגעבריהט די הענד און דעם ברוסט-קאַסטען דער 56-יאָהריגער יוזעף אַנ-טשאַק (מאַרישינסקאַ 3). די ערשטע הילף פון פאַגאָטאָוויע האָט איהם ערטיילט הילף.

פערוואונדעט ביי דער אַרבייט

(–) נעכטען האָט דער 45-יאָהריגער בראָניסלאַוו סאָדאָמשיק (נאָוואָ זאַרזשעווסקאַ 34) בעת דער אַרבייט אין פאַבריק אויף פּושטגראַל. יאַנאַ 20 פערוואונדעט געוואָרען. די מאַשין האָט איהם צו-דריקט די האַנד. די פּאַגאָטאָוויע האָט איהם אין אַ שווערען צושטאַנד אָפּגע-פיהרט אין שפּיטאַל.

פרייע טריבונע.

די מאָנענדיגע יאָהר-צייט פון הרב מייזעל זצ"ל.

צו דער 15. יאָהר-צייט פון הרה"ג רבינו אלי׳ חיים מייזעל זצ"ל, וואָס פאַלט אוים מאָרגען זונטאָג י"ד אייר (פּסח שני) דערמאָ-נען מיר אַלע לאָדזער יודען, אַז דער הייליגער בנין די תלמוד-תורה, וועלכע דער גרויסער גאון האָט געגרינדעט שוין 54 יאָהר אין וועלכער עס לערנען איבער 400 אָרימע און יתומים-קינדער קעמפט און ראַנגעלט זיך פאַר איהר עקזיסטענץ.

אין פאָריגען יאָהר איז בעשלאָסען געוואָ-רען צו גרינדען ביי דער ת"ת אַ ישיבה צו לערנען ביז הוראה, פאַר די קינדער, וועלכע ווילען ווייטער לערנען, אויך אַ האַנדווערקער-שולע פאַר די קינדער, וועלכע ווילען זיך לערנען אַ מלאכה, וויל די קינ-דער, וועלכע האַלטען ווייטער ביי לערנען, האָבען נישט די מעגליכקייט צו לערנען צו-ליב דעם, ווייל זייערע עלטערן זענען אָרים, און קענען נישט בעצאָהלען, אַזוי אויך די קינדער, וועלכע ווילען זיך לערנען אַ מלאכה פאַלען אָפּט אריין צו אַזעלכע עלעמענטען, וועלכע שלעפען זיי אַוועק אינגאַנצען פון יודישקייט, און נוצען נאָך אויס די קינדער פאַר זייער אייגען-נוצען, דאָס לײדער איז גע-בליבען אויפ׳ן פּאַפּיר צוליב׳ן מאַנגעל אין געלד-מיטלען, עס איז איבעריג אָנצוווייזען די וויכטיגקייט דערפון זאָ אויך פון דער ת"ת, וועלכע איז שוין גענוג בעקאַנט מיט אַלע איהרע איינצעלהייטען. —

מיר קומען היינט ביי דער געלעגנהייט פון דער יאָהר-צייט פון דעם גרויסען גרינדער (אַזוי ווי די חז"ל זאָגען „חוזרין ומזרזין בשעת מעשה") און מיר פאָדערען בדרך חוב צו דערהאַלטען בכבוד די הייליגע אינסטיטוציע און געבען דער פערוואַלטונג די מעגליכקייט אויסצופיהרען דעם בעשלוס, אַז מען זאָל קע-נען עפענען די ישיבה מיט די האַנדווערקער-שולע, כדי די קינדער וואָס ענדיגען די תלמוד-תורה זאָלען ווייטער לערנען און זיך קענען מפרנס זיין בדרך כבוד פון זייער איי-גענער אַרבייט, כמ"ש „יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך". —

מיר האָבען נישט אויפגעגעבען די האָפנונג, אַז דאָס גרויסע יודישע לאָדז וועט זיך אָפּ-געבען אַ דין-וחשבון וועגען דעם אַלעם, און וועט אונז העלפען מיט איהר ברייטוויליגע האַנד מיט גרעסערע נדבות און געבען די מעגליכקייט די קינדער זאָלען קענען דערגריי-כען זייער ציעל אין דעם בנין תורה, —

געדענקט, אַז די אַחריות פון׳ם גרויסען ווערק ליגט נישט בלויז אויף דער פערוואַל-טונג פון דער ת"ת, עס ליגט אַ הייליגער חוב אויף די אַלע, וואָס קענען אונטערשטיצען דעם קרן התורה והמלאכה און שטעהען פון דער ווייטענס. —

ערפילט אייער הייליגען חוב!

די פערוואַלטונג פון דער ת"ת ע"ש הרב הגאון רבנו אלי׳ חיים מייזל זצ"ל.

פּרעזעס: יחיאל יצחק בערמאַן

ווענדונג צו דער האַנדווערקער-באַנק, פּאָלודניאָווע 4.

ווינטער 1926 האָט די האַנדווערקער באַנק פינאַנסירט מיט 5,000 זלאָטעס אַ היטעל-מאַכער-קאָאָפּעראַטיוו. די צייט איז געווען אַ אויסערגעוועהנליך שווערע פאַר׳ן יודישען בעל מלאכה אין לאָדז אין בכלל פאַר היטעל-מאַכער. ס׳איז געגאַנגען צו דערמאָהנען אָן פאַלען, ווען קינדער זענען אָוועקגעפאַלען אין היטעל-מאַכער שמועסן פשוט צוליב נויט.

די פערוואַלטונג פון היטעל-מאַכער פעראיין האָט זיך געווענדעט צו דער האַנדווערקער-באַנק נאָך אַ הלוואה כדי צו עפענען אַ קאָאָפּעראַטיוו. ס׳איז גע-ווען דעמאָלט דער איינציגער אויסוועג פון דער לאַגע, די באַנק איז נאָכגע-קומען די בקשה און ס׳איז געשאַפען געוואָרען אַ קאָאָפּעראַטיוו.

באַלד נאָך דער ענטשטעהונג האָט זיך דער קאָאָפּעראַטיוו נאָך געראַנגעלט מיט דער נויט, קיין סעזאָן איז נישט געווען, געלד איז געווען ווייניג מיט וואָס אָנצוהויבען אַרבייטען און די מיטגלידער, זענען בעצוואונגען געווען זיך צוריקצוציהען.

די האַנדווערקער-באַנק איינזעהענדיג דאָס דער בנין האַלט ביים איינפאַלען האָט אריינגעשיקט איהרען אַ פערטרע-טער, גערופען אַן אַלגעמיינע פערזאַמ-לונג, 4 מיטגלידער פון היטעל מאַכער-פעראיין זענען געבליבען אין קאָאָפּע-ראַטיוו און 2 מיטגלידער — פּאַסיווע. דאָס הייסט נישט מיטאַרבייטענדיגע, מחמת זיי האָבען זיך שוין גענומען אויס-געזוכט פריוואַטע בעשעפטיגונגען און אוב האָבען זיי ביי דעם צוזאַמענשטעל נישט געוואָלט מיטאַרבייטען. דערווייל איז אונטערגעקומען דער סעזאָן, די באַנק האָט גוט געזאָרגט פאַר סחורות און די 4 היטעל-מאַכער, מיט׳ן פערטרעטער פון באַנק, האָבען איינגעזעהן אַז דאָס איז גאָרנישט קיין שלעכט גע-שעפט. האָבען זיי זיך אָפּגעגרעניצט פון היטעל-מאַכער-פעראיין פון די צוויי מיטגלידער און אנשטאָט דעם, האָט מען אריינגענומען פרעמדע פאַר די איינענע ברידער, שוועסטערן און דער היטעל מאַכער-קאָאָפּעראַטיוו איז פער-וואַנדעלט געוואָרען אין אַ משפחה-קרעמעל.

פרעגען מיר אַלזאָ דעריבער אָן, צי איז דער באַנק בעוואוסט, אַז דאָרט זיצט איהר׳ס אַ פערטרעטער, וואָס פיהרט אָן מיט דער דאָזיגער פּאָליטיק? און צי ווייסט די באַנק, אַז אַז די גוטע וואָכען פון סעזאָן, ווען עס איז געווען גענוג אַרבייט אין קאָאָפּעראַטיוו האָט מען אָנגענומען בעלי-מלאכות פון היטעל מאַכער פעראיין, פונקט ווי די גע-וועהנליכע בעלי-בתים, דאָס זיי זאָלען אַרויסנעהמען אַרבייט אויף לויהן און די מינדעסטע אָנצוהערעניש נישט גע-מאַכט דאָס זיי זאָלען אריינטרעטען אין קאָאָפּעראַטיוו אַלס מיטגלידער? און אַז דער קאָאָפּעראַטיוו בעשעפטיגט היינט צו טאָג אַ היבשע צאָהל פרעמ-דע אַרבייטער אין דער צייט, ווען מיט-גלידער פון פעראיין הויבען זיך אָן אַרומצודרייהען אָהן אַרבייט? און איז דער באַנק בעוואוסט, אַז מען גרייט זיך דאָרט צוצופיהרען אַן אַלגעמיינע פערזאַמלונג, כדי צו בעזייטיגען פער-זאָנען, וועלכע האָבען נאָך ליגען געלד פון קאָאָפּעראַטיוו און האָבען אריינגע-טראָגען זייער אַרבייט און ענערגיע אַלץ דערפאַר, ווייל זיי האָבען געהאַט די „העזה" צו פאָדערן אַ בעריכט און אַזוי אַרום צו פערשליסען די געזעל-שאַפט פאַר יעדען „אונגעוואונשענעם" אויך? און צי ווייס די באַנק, דאָס מען וויל אויף אַ סקאַנדאַליעזען אופן בע-זייטיגען אַ מיטגליד פון אויפזיכטס-ראַט (דער ראַט בעשטעהט מיט איהם פון 3 פּערזאָן), ווייל ער געהערט נישט צו דער משפחה?

צוליב די אַלע טעמים לייגען מיר פאַר, דאָס די באַנק זאָל שאַפען אַ-אויספאָרשונגס-קאָמיסיע, וואָס זאָל זיך שטעלען אין קאָנטאַקט מיט׳ן היטעל-מאַכער פעראיין, אויספאָרשען די גאַנ-צע לאַגע און אָנגעהמען שריט, דאָס די אינסטיטוציע זאָל פערגעזעלשאַפטליכט ווערען און אויסגערייניגט ווערען פון דעם גאַנצען ברוד. מיט אַכטונג

מיטגלידער פון קלוב און פון האַנדווערקער-באַנק פּאָלודנ. 4, אלי׳ בערמאַן, חיים לוסטמאַן, ש. בערלינסקי און אברהם ניעכ-טשיצקי.

זאַל פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשאַ 20

גאַסטשפּילען פון 1-טען וואַרשאַוער יוד. מיניאַטור-טעאַטער

„אַזאַזעל"

נור 3 ביליגע טעג!

מאָרגען מאָנטאָג, דעם 16-טען, דינסטאָג, דעם 17. און מיטוואָך, דעם 18. מאַי, 9 אַ זייגער אין אָוונד פון 80 גראָשען ביז 4 זלאָטעס

דאָס גרויסע 4 פּראָגראַם 4

קאָנפערענסיער: א. נאַדיר.

עס נעהמען אָנטייל: אַלאַ לילית, לוריע שפּיגעל, ר. וועלנער, וו. גאַדיק, ש. לאַנדוי, י. סטרוגאַטש, י. מאַנסדאָרף, נ. מעלניק, מ. פּאָטאַ-שינסקי, ה. פּאָזנאַנסקי און אַנדערע.

קינסטל. לייטונג: טעאַ אָרצישעווסקאַ
ליטעראַרישע . משה בראָדערזאָן
מוזיקאַלישע . הענעך קאָן

דעקאָראַטיווע לייטונג: פּריץ קליינמאַן
כאָרעאָגראַפיע: אַלאַ לילית
דירעקציע: י. דאַנציגער

בילעטען שוין צו בעקומען אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע-זאַל.

פרייע קאָנטינגענטען פאַר אימפּאָרטערע.

דער צענטראַלער סוחרים און פאַב-ריקאַנטען-פעראיין (פּיעטריקאָווער 10), בעט אונז מיטצוטיילען, אַז ס׳זענען נאָך דאָ פרייע קאָנטינגענטען פאַר אימפּאָר-טערען אויף געטרוקענטע פרוכטען פון טערקיי; פייגען, ראָזינקעס, ניס, קאַריג קעס פון גריכענלאַנד; פערש. אָרטיק-לען פון אונגאַרן. דער טערמין אָנצו-געבען בימעס לויפט אָפּ היינט, זונטאָג.

נעהערע אינפאָרמאַציעס — אין קאַנ-צעלאַריע פון פעראיין.

די יאָהרצייט פון לאָדזער רב אליעזר יהודא טרייסטמאַן.

היינט, זונטאָג י"ג אייר, איז׳ם טאָג פון דער יאָהרצייט פון לאָדזער רב אליעזר יהודא טרייסטמאַן ז"ל, וועלכען פאָרקומען הזכרות אין די היגע שוהלען און בתי מדרשים.

די הזכרה אויפ׳ן קבר פון נפטר וועט פאָרקומען 10 אין דער פריה.

פערבלאָנדזשעטע קינדער.

(–) אַ ביידעלע פון 7 יאָהר. אָנגע-טאָן אַ ברוין ווינטער-פּאַלטאָן איז פער-לוירען געגאַנגען. צוזויטען געבען ביי באַרדוויר, ליפּאָווא 9.

(–) נעכטען זענען אַרויס פון שטוב אויף זגעזשער 36 2 מיידעלעך: מאַ-טעל בזשעזשינסקא 3 יאָהר אַלט, אָנ-געטאָן אין אַ ווייס קליידעל, שוואַרץ שירצעל מיט אַ טערקישען קאַנט און מאַטשע קליגער 3 מיט אַ האַלב יאָהר אָנגעטון אין אַ שוואַרץ סאַמעטען קליי-דעל. ווער עס ווייס וועגען די קינ-דער ווערט געבעטען מיטצוטיילען זגערזשער 36 צו בזשעזשינסקי אָדער ביי קליגער.

רינגקאַמפּען אין „אַפּאָלאָ".

נעכטען אין די ווייטערדיגע קאַמפּ-טען קאַמפּען האָט פּראַהאָרסקי געלעגט נאָכסטרעמען דורך אַ דאָפּעלטען נעלסאָן. דער קאַמף צווישען ווילדמאַן און קאַוואַן איז געבליבען אָהן רעזולטאַט, און אַ דריי מינוטען געראַנגעל האָט פעטער-סאָן געלעגט מ כעלסאָנען.

דער געראַנגעל צווישען שפּיקער און טאַמסאָן איז געבליבען אָהן רעזול-טאַט. אין צוויי מינוט האָט סאַלאַר גע-לעגט דעם ברוטאַלען רינג-קעמפער דעבי.

פון יודישען טעאַטער.

„אַ נאַכט פון ליבע".

נעכטען איז פאָרגעקומען אין יודי-שען טעאַטער די פּרעמיערע פון דער אָפּערעטע „אַ נאַכט פון ליבע".

היינט ווערט די דאָזיגע פרעהליכע אָפּערעטע ווידער געשפּילט. עס בעטיי-ליגען זיך אַלע אַרטיסטען מיט פּאָלאַ-קאָוו, ראַבינאָוויטש, באַריסאָווא, אַניע-לאַ, בעזאָן בראָש.

„אַזאַ על".

היינט ווערט אין „אַזאַזעל" נישט גע-שפּילט, צוליב דעם, וואָס אין פילהאַר-מאָניע-זאַל קומט פאַר דער ראַוט לכבוד דעם מלוכה פּרעזידענט.

מאָרגען געהט ווידער דאָס ערפאָלג-רייכע 4-טע פּראָגראַם.

אויפפאָדערונג.

מיר פאָדערן אויף אַלע מיטגלידער פון ציימונגס-פערקויפער-קאָאָפּעראַטיוו צו קומען היינט, זונטאָג, דעם 15-טען מאַי, 6 אָוונד אין אייגענעם לאָקאַל פּיעטריקאָווער 66 וועגען

אדרינגענדע בעראַטונג

אין אייערע אייגענע אינטערעסען. אין געגענטייל וועט די פערוואַלטונג זיין געצוואונגען צו ציהען דערפון די קאָנסעקווענצען און דערנאָך וועלען מיר שוין גאָרנישט קענען העלפען.

מיט אַכטונג

די פערוואַלטונג פון ציימונגס-פערקויפער-קאָאָפּעראַטיוו פּיעטריקאָווער 66.

Dr. H. Weisshoff

אינערליכע- און קינדער - קראַנקהייטען

האָט זיך איבערגעצויגען אויף

זאַוואַדזקאַ 23 פראָנט 1 שטאָק

נעהמט אָן פון 8 ביז 9 פריה און פון 3.30 ביז 5 אַ זייגער נאָכמיטאָג. 129

וויכטיג פאַר הויז-בעזיצער!!! און בוי-אונטערנעהמער!

עקסעלים-פוסבאָדען, שטופען, צעמענט-פלאַטען, בורטען און קאַנאַליזאַציע-רעהרען, איז שטענדיג צו בעקומען ביי די אַלטע בעוואוסטע פירמע

D. PRUSZYNOWSKI, ŁÓDŹ, LIPOWA 31. — Telefon 46-28. —

בעמערקונג: עקסעליס פוסבאָדען ווערט געלעגט אויף האָלץ. אָדער צעמענט-בעטאָן, פוגען-פריי. האַלט זיך שטענדיג וואַרים, פייערזיכערונג און עס פערהיט אויך פון שוואָמען. 909

שניידער-הילף!

בעמיש וואַשען גאַרניטורן 5 זל. פּרעסען גאַרניטורן 3 זלאָטעס ס׳ווערען אויך אָפּגעשיקט אהיים עס ווערט אויך געפּרעסט אויף דער שטעל. 856

קאָנסטאַנטינער 5 וו. 1.

LEKARZ-DENTYSTA-צאָהן-אַרצט

M. KARABANOW

וויסאָקאַ 31 (אין הויף) טעלעפאָן 09-59

היילט, פּלאָמבירט ציהט ציהן גאַנץ אָהן שמערצען, קינסטליכע ציהן אָהנע גומענס און רעפּעראַטורען ווערען שנעל און ביליג אויסגעפערטיגט.

נעהמט אָן פון 9 פריה ביז 8 אין אָוונד. 1195

לעטשניצע פרייזען. בעראַטונג אומזאָנסט.

גוט און ביליג!

— זענען נאָר די —

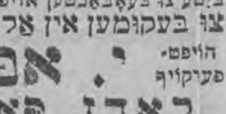

לעקסאַבאָרד

וועלכע זענען פּאַטענטירט.

בימע צו בעאַכטען אויפ׳ן שטעמפּעל לעקסאָבאַד נומר 14391.

צו בעקומען אין אַלע בעסערע שיך-געשעפטען.

הויפּט-פערקויף: י. אבראַמאָוויטש, לאָדז, פּאָרזשעטשנאַ 15.

דער בעוואוסטער געזאַנג- און מוזיק-לעהרער

א. מ. פרענקעל

האָט זיך ענדליך נאָך אַ קורצער אָפּוועזענהייט בעזעצט אין לאָדז און נעהמט אָן לעקציעס פון געזאַנג און מוזיק, ווי: פידעל, קלאַוויר, שטים-בילדונג, חזנות לערנען, ווי אויך אויסבילדען כאָרען. ווענדען זיך פון היינט אָן און אַלע טאָג פון 10 פריה ביז 6 אָוונד ביי ח׳ גאָלדבערג, קאַראָלאַ 14, 1-טער שטאָק, פראָנט. 617

דער פראצעס אין גראדנא.
וואס דערצעהלט איינער פון די בעשולדיגטע.

אין „גראדנער מאמענט" לייענען מיר:

די פארמיטאג - זיצונג אין דריטען טאג פון פראצעס איז דורכגעגאנגען אונטער'ן פייגליכען איינדרוק פון דער דערצעהלונג פון דער בעשולדיגטער מנוחה יעזערסקא, ווי אזוי מ'האט איהר געשלאגען ביים פערהער אין דער פא־ליציי.

ווען דער עדות פשאדאוויק ראפ־טעק פון ביאליסטאק הויבט אן אפצו־געבען זיינע ערקלערונגען, בעהויפטענ־דיג, אז מנוחה יעזערסקא האט זיך פאר איהם מודה געווען אין אנגעהעריגקייט צו דער קאמוניסטישער ארגאניזאציע, טוט זיך יעזערסקא פלוצלינג א שטעל אויף פון דער בעשולדיגונגס-באנק, און אין א געוואלדיגער אויפרעגונג שרייט זי אויס: — „וואו זענען די נאדלען, מיט וועלכע איהר האט מיך געשטאכען?"

אויפ'ן בעפעל פון פארזיצער, ווערט יעזערסקא מיט געוואלד דורך דער פאליציי ארויסגעפיהרט פון געריכט־זאל.

דער עדות דערצעהלט דאן, אז ער האט יעזערסקאן אפגעפיהרט קיין בעלסק, וואו ער האט דורכגעפיהרט איהר אויס־פארשונג אין געביידע פון שפיטאל.

אויפ'ן פערלאנג פון אדוו. לאבמאן, ווערט דאן יעזערסקא צוריק אריינגע־פיהרט אין זאל און דער ריכטער לענט איהר פאר אויפצוקלערען, וואס האט זי געמיינט מיט איהר פריהערדיגען געשריי.

יעזערסקא הויבט אן רעדען רוסיש; ווען דער פארזיצער הייסט איהר רע־דען פויליש, מעלדעט זי, אז אויף פוי־ליש איז איהר שווער צו רעדען; זי דערצעהלט, אז מ'האט איהר ארעסטירט אין גראדנע און אפגעפיהרט קיין בעלסק. אויפ'ן וועג האט מען איהר געזאגט, אז מען פיהרט איהר קיין ווארשא; אין בעלסק האט מען איהר אוועקגעפיהרט אין דער אזוי גערופענער שפיטאל־גע־ביידע, וועלכע שטעהט הינטערן שטאט. דא האבען דער פשאדאווניק ראפטעק און נאך צוויי פאליציי־אגענטען, וועלכע זי געדענקט גענוי און גיט אן זייער אויסזעהן, איינגעארדענט איהר אויס־פארשונג. זיי האבען געפאדערט, זי זאל אנווייזען, ווצמען האט זי איבער־געגעבען א פעקעל קאמוניסטישע אויפ־רופען; כדי צו בעקומען פון איהר די דאזיגע ידיעות, האט מען איהר אנגע־הויבען צו פייניגען. מען האט איהר געקוועטשט די פינגער פון די הענד, געצוואונגען צו טרינקען פלעשער וואַ־סער, געשטאכען מיט נאדלען אונטער די נעגעל (אונטערן איינדרוק פון יע־זערסקאס שילדערונגען, בעקומט איהר מוטער, וועלכע איז געזעסען אין זאל, אן־אטאק פון היסטעריק און גלייך דערו ף פאלט זי אין טיפער חלשות; צוויי פא־ליציאנטען טראגען איהר ארויס פון זאל); ווען דאס האט נאך אלץ נישט געגעבען קיין רעזולטאט, האט מען איהר געגא־סען וואסער דורך דער נאז און גע־שלאגען מיט אן'אייזערנעם שטעקען; דערביי האט מען געשריען צו איהר: „דאס איז נאך נישט דער סוף!" די אויספארשער האבען זיך פאר איהר פארגעשטעלט, אלס אויספארשונגס־ריכ־טער און פראקוראר; צוליב די דאזיגע פייניגונגען האט זי געזאגט וואס מ'האט פון איהר פערלאנגט.

דעם צווייטען טאג האט מען איהר פערהערט ביינאכט; לויט איהרע ווער־טער, האט מען געשטעלט א לייטער איהר ארויפגעפיהרט אויבען, צוגעבונ־דען פאר די האר צום באלקאן און גענומען דעם לייטער, אזוי אז זי האט זיך אפגעריסען און איז אראפגעפאלען צו דרערד; איינער פון די אויספארשער האט איהר געדראהט מיט א רעוואל־ווער, און דער, וועלכער האט געשרי־בען דעם פראטאקאל, האט געזאגט: שטעך איהר נישט מיט'ן נאדל די רנכ־טע האנד, ווייל זי וועט דאך נישט קענען אונטערשרייבען דעם פראטאקאל שטעך איהר די לינקע האנד!

אויפ'ן פערלאנג פון פראקוראר, וועלכער האלט, אז יעזערסקאס דער־צעהלונג איז אן'אגיטאציע, רייסט איהר דער פארזיצער איבער און ער הייסט אריינרופען דעם ווייטערדיגען עדות דעם עלטערען פאליציאנט קוטילאווסקי פון ביאליסטאק.

ווען דער פאליציאנט געהט צו צום ריכטער טיש, הויבט יעזערסקא ווידער אן צו שרייען: „אט איז ער דער צווייטער וואס האט מיך געפייניגט".

די פאליציי פיהרט איהר ווידער ארויס פון זאל.

ווען דער עדות הויבט אן צו געבען זיינע ערקלערונגען, ברעכט אויס א שטיקעל אינצידענט; אדוו. פירשטנבערג מאכט אויפמערקזאם דעם געריכט, אז דער פראקוראר העלפט אונטער דעם עדות, וואס ס'איז אומדערלאזבאר.

דער פראקוראר פערענטפערט זיך, אז ער האט עס געטון, זייענדיג שטארק דענערווירט.

דער עדות קוטילאווסקי פלאנטערט זיך שטארק אין די רייד; לויט זיינע ווערטער, האט ער אליין אין פערהער פון יעזערסקא נישט גענומען קיין אנ־טייל, נאר ער האט זיך בלויז צוגע־הערט פון צווייטען צימער.

די אדוואקאטען שטעלען אבער פעסט, אז ביים אויספארשונגס - ריכטער האט ער נענוי דערצעהלט, ווי אזוי ער אליין האט אויסגעפארשט יעזערסקא'ן.

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02
אינערליכע קראנקהייטען, ספעצ. פאר לונגען־און הארץ־קראנקהייטען. בעשטראלונגען מיט קוואַרצלאַמפּ.
נעמט אן פון 3 נאכמיטאג.—

Dr. Z. Rakowski
ספעציאליסט פאר אויערען, נאז, האלז און לונגען־קראנקהייטען.
קאנסטאנטינאווסקא 9 טעלעפאן 27-81
שפרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אן אין לעשנא 17
פון 10—11 און פון נ.מ 2—3

„Guttalin"
שוה־פאסטע בעסטע קוואליטעט. ווי פאר דער מלחמה,
Warszawa, Leszno 73 tel. 174-34

יורידישע עצות.

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט דער רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" ענטווארטען אויף יורידישע אנפראגען, וואס ווערען צוגעשיקט נאר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

> **קופאן.**
> יורידישע אפטיילונג
> פון „נייעם פאלקסבלאט"
>
> בעם דערלאנגען אן'אנפראגע אויף א יורידישע עצה דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן מיט דער דאטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט אריינגע־געבען. אויף אנפראגען אהן קופאן וועט מען ענטפער נישט געגעבען ווערען.
>
> גילטיג דעם 15. מאי 1927.

5396. א.–ס.

דאס זעלבע געזעץ ווערט איצט אין פוילען אויך אנגעווענדעט. אויב אין צוזאמענהאנג מיט א געזעצקרעפטיגען אורטייל זענט איהר בעגרעניצט געווא־רען אין אייערע בירגער־רעכט, קאנט איהר געזעצליך בעפרייט ווערען פון מיליטער־דינסט־פליכט.

5397. שטערנשוס.

אמת ס'איז טאקע פארהאן אזא פאר־שריפט, אז די רעזערוויסטען, וועלכע ווילען, אז מען זאל זיי דאס רופען אויף איבונגען אפליינען, מוזען דער־לאנגען בקשות מינדעסטענס 2 וואכען פאר דער דאטע, ווען זיי דארפען זיך צו־שטעלען. דער דערמאנטער טערמין איז אבער הל אויף א זעלכע סבות, וועלכע זענען בעקאנט געווען דעם פעטענט אויף פריהער. דאגעגען אויב דער רע־זערוויסט פערופט זיך אויף אן'אויסער־געוועהנליכע פלוצלינגע סבה קאן ער דערלאנגען אזא בקשה אהן יעדער בע־גרענצונג.

5398. א געטרייער לעזער פון יערו־זאלימסקע גאס

אויב איך ענין זענען נישט פערזינ־טערעסירט מינ־יעהריגע, איז נישט פארהאן קיין שום שטערונג, אז דער סכסוך זאל ערלעדיגט ווערען דורך א שידס־געריכט. אויב די פערהאנדלונג וועט געפיהרט ווערען פארמעל, וועט דאס קריינ־געריכט זיכער בעשטעטיגען דעם אורטייל. געוועהנליך ווערט פון זעלכע ענינים גענומען 4 פראצ. אפ־צאהל. גישט מעהר אויב ס'האנדעלט זיך וועגען א נישט געטיילטען חלק ירושה און דער פערזאן, לטובת וועלכען דאס הויז דארף לויט'ן אורטייל פון שידס־געריכט איצט איבערגיין איז אויך א יורש און האט אזוי אויך א חלק ירושה אין דעמזעל־בען הויז—דארף מען נישט מעהר צאהלען ווי א האלבען פראצענט אפצאהל. אויב דער לעצטער פאל קאן פאר אייך אנגע־וואנדען ווערען, איז עס פארגעזעהן אין ארט. 58 פון אוסטאוו וועגן סטעמפעל־שטייער פון 1. יולי 1926 (דז. אוסט. 98 № פאז. 570.

5399. א גאליציאנער פון באלוט.

הגם פאר'ן מאַטש, אפהענגיג ביי וועלכע אומשטענדען, דראהט א זעהר לייכטע שטראף, פונדעסטוועגען, אויב ווי'ל'ן מאַטש זענען אייך די צייהן ארויסגעפאלען און אין מיטעל פאר־שוואונדען געווארען, קאנט איהר געגען שולדיגען ארויסטרעטען מיט א פאדע־רונג וועגען ענטשעדיגונג. איהר קאנט אין אזא פאל בעטען דאס געריכט, אז מען זאל פון איהם נעמען א דעקלא־ראציע.

5400. אגם מים.

5401. א שט. לעזער H. G.

5402. ש. פ. פון פיעטערק. 83

5403. א לעזער פון דלוגע 8.

5404. א לעזער № 385

וועגען אייערע ענינים מוזט איהר זיך פערזענליך פערשטענדיגען מיט אונזער יוריסט אין רעדאקציע טעגליך פון 3 ביז 4 נאכמיטאג, מיטברענגענדיג די צייטונג.

5405. מענדראוויטש.

אנ'אדראטסטעניע אויפ'ן סמך פון אפ־יעקונסטווא קאן מען בעקומען ווען מען איז דער איינציגער שפייזער נישט בלויז פון די עלטערן נאר אויך פון יתומים ברידער און שוועסטער. אויב זיי זענען נאך נישט אלט קיין 17 יאהר.

אין פלאמען פון ליבע און האס

(ראמאן).

קורט האט זיך אויף איהם א ווארף געטון, און מיט א שטארקען זעץ פון דער אייזערנער שטאבע אנידערגעווארפען איהם צו דער'ערד.

לעווענטאל האט נאך א פאר מאל א פינטעל געטון מיט די אויגען, אויסגעשטרעקט קאנוואלסיוו די הענד מיט די פיס, און געבליבען ליגען אהן בעוועגונג.

קורט דרייוויץ האט אויפגעהויבען פון דער פארלאגע דאס ארונטערגעפאלענע ליכטעל, און דערנאהנטערט עס צום דער־הרג'עטענ'ס פנים. אויף די צוגעמאכטע אויגען־לעפלען האבען ארונטערגערונען עטליכע טראפענס הייסען סטאארין...

לעווענטאל האט אפילו נישט א ציטער געטון.

— ער לעבט נישט! — האט קורט א שעפטשע געטון.

ער וואלט איצט געקאנט גאנץ רוהיג א זוך טון דעם שלי־סעל צום קופערט אין דעם דער'הרג'עטענס אנגעטועכץ. ער האט אבער נישט געטראכט וועגען דעם.

שנעל האט ער אויפגעהויבען עפיס א גאז־טיכעל, וואס איז געלעגען אויף דר'ערד, ארומגעוויקעלט דערמיט די אייזער־נע שטאבע, וואס האט איהם געקאלעטשעט די הענד, און לסוף ארײנגעריסען דעם שליסעל.

מיט א מאדנער רוהיגקייט האט ער אויפגעהויבען די דעק, און אנגעפאקט זיך די טאשען מיט גאנצע פעקלעך געלד, וואס איז געווען איינגעוויקעלט אין פאפירען.

דערנאך איז ער צוגעגאנגען צום טויטען קערפער, איינגע־קוקט זיך אין איהם, און אויף זיין שטערען האבען איהם ארויס־געשלאגען אנגסטען — א שרעק האט איהם ארומגענומען:

— איך בין משוגע געווארען!.. אנטלויפען... כ'מוז וואס שנעלער אנטלויפען!

ער האט אויסגעלאשען דאס ליכטעל אויפ'ן שטול.

אין דעם מאמענט, ווען ער דארף פערבייגעהן דעם דער־הרג'עטען, פיהלט ער פלוצים, אז עמיץ האלט איהם אן ביים פאלטען...

ביי איהם רייסט זיך ארויס א געשריי, א מורא'דיגער, פול מיט שנעון.

מסתמא איז דאך דאס לעווענטאל, וועלכער לעבט נאך אוודאי... דאס האט ער גע'חלשט... און איצט איז ער צוריק צו־זיך געקומען...

קורט ציטערט אויפ'ן גאנצען קערפער, און האט נישט די דרייסטקייט צו ווארפען מיט א בליק אויף זיין קרבן. א קאלטער שווייס רינט איהם אראפ פון פנים.

ענדליך גיט ער אבער א קעהר מיט'ן קאפ... און פלאצט ארויס מיט א נערוועזען געלעכטער.

ער זעהט בפירוש, אז לעווענטאל האט זיך אפילו נישט א ריהר געטון. ער ליגט אין דער זעלבער פאזיציע, ווי ער איז פריהער אנידערגעפאלען. די אויגען האט ער צוגעמאכט...

דאס האט זיך קורט'ס פאלטען פערטשעפעט אין א נאגעל, וואס שטארצט ארויס פון עפעס א מעבעל־שטיק...

נישט מעהר.

— כע, און איך האב זיך געהאלטען פאר א שטארקען כא־ראקטער! — גיט ער א טראכט מיט פעראכטונג צו זיין מאמענ־טאלער שרעק.

די גאנצע מעשה האט נישט לאנג געדויערט, און אין א ווײלע ארום איז ער שוין א פערסאנאזש פון שנעלען לויפען ווידער געשטאנען ביי דער פאבריק.

דא האט ער זיך אפגעשטעלט, געבראכט אין ארדנונג דאס אנגעטועכץ, געעפענט דאס טירעל פון מויער און איז אריין אין גארטען.

ער האט פון דערווייטענס בעמערקט שפאצירען אויף דער אלעיע בעסטערמאנען און גלאטער'ן. ער איז צוגעגאנגען צו זיי און פערפיהרט א געשפרעך.

— ווי שפעט, א שטייגער, קאן עס זיין? — האט בעסטער־מאן א פרעג געטון.

קורט האט אנגעריבען א שוועבעלע, און א קוק געטון אויפ'ן זייגער...

ער האט אבער תיכף מיט גרויס שרעק אוועקגעווארפען דאס שוועבעלע.

— דריי פערטעל עלף! — האט ער אנ'אויפגערעגטער גע־ענטפערט.

ער האט ביי זיך אויף דער האנד בעמערקט בלוט...

צום גליק, אדער צום אומגליק האבען עס זיינע חברים נישט בעוויזען צו בעמערקען.

— אפשר וואלטען מיר זיך גאר געגאנגען לעגען שלאפען ?! — האט פארגעלעגט בעסטערמאן.

אלע זענען אריין אין הויז.

— גרעגואר! — האט זיך קורט געווענדעט צום קראנקען ברודער — זיי אזוי גוט, בעווייז אונזערע פריינד זייערע צימע־רען, וואו זיי וועלען שלאפען! איך וויל איצט א ווײלע בלייבען אליין...

גרעגואר האט זעהר אונרוהיג א קוק געטון אויפ'ן ברודער. ער האט זיך אבער געפאלגט און איז אוועק מיט די געסט.

קורט דרייוויץ איז אריין אין זיין צימער, און אנגעצונדען די לאמפ. ער האט א קוק געטון אויף זיך אין שפיגעל: זיין גע־זיכט איז געווען מיד, און די אויגען — אונטערגעשלאגען.

אבער מעהר גארנישט, אפילו נישט בלאס געווארען.

ער האט אויפמערקזאם בעטראכט זיינע מלבושים — בלויז א פאר געציילטע טראפען בלוט און סטעארין: „ס'איז א שמעק טאבאק נישט ווערט".

ער האט זיך איינגעזעצט בערוהיגט, און ציניש א שמייכעל געטון:

— „איבעריגענס, איז עס דאך א זעהר ריין שטיקעל ארבייט!"

עמיצער האט אנגעקלאפט אין טיר.

— דאס בין איך, קורט! עפען מיר! — האט זיך אפגערו־פען גרעגואר'ס שוואכע שטימע.

קורט האט געעפענט די טיר. ער איז געווען אזוי פריי און רוהיג, אז דער קראנקער איז שוין באלד געווען זיכער אין זיין דעה, אז דער ברודער האט נישט געקאנט פערלאזען דעם גארטען אפילו אויף א ווײלע.

— וואס ווילסטו? — האט קורט א פרעג געטון — ס'איז דאך שוין שפעט, מא פארוואס שלאפסטו נישט?

— כ'האב דיר געוואלט זאגען עפיס.

— וואס?

— א גוטע בשורה... האפענונג...

— האפענונג?

— כ'האב געהערט שמועסן צווישען זיך בעסטערמאנען מיט גלאטערן...

— וואס זשע איז דערפון געדרונגען?

(פארטזעצונג קומט).

פעליקס ווארבורג אין סאוויעט-רוסלאנד.

קאנפערענצן מיט די אנפיהרענדע פערזענליכקייטען.

מאסקווע, 14. (טעלעגראפיש דורך י. ט. א.) דער פרעזידענט פון „דזשאינט" פעליקס ווארבורג האט פאר'ן אפפאהרען אין די יודישע קאלאניעס, אפגעהאלטען א קאנפערענץ מיט ליטווינאוו'ן.

ס'איז בעריהרט געווארען אויספיהרליך די פראגע פון דער יודישער לאנדווירטשאפטליכער קאלאניזאציע אין רוסלאנד.

ליטווינאוו האט ערקלערט, אז די סאוויעט-רעגירונג איז שטארק פאראינטערעסירט, אז וואס א גרעסערע צאהל יודען זאלען איבערגעהן צו פראדוקטיווער ארבייט. די סאוויעט-רעגירונג האט בעוויזען מיט מעשים, אז זי איז ענטשלאסען צו געבען די יודען פון סאוויעט רוסלאנד נישט נאר גלייכע פאליטישע רעכט, נאר אויך גלייכע ווירטשאפטליכע ענטוויקלונגס-מעגליכקייטען.

מיט א טאג פריהער האט ווארבורג אפגעהאלטען א קאנפערענץ מיט'ן וויצע-פארזיצער פון צענטראלען אויספיהר-קאמיטעט (וויצע-פרעזידענט פון די סאוויעטען-רעפובליקען) סמידאוויטש, וועלכער איז פארזיצער פון „קאמזעט" און אויך מיט מערעזשינ'ען, דעם פיהרער פון דער יוד.-סעקציע.

נאך זיין צוריקקעהרען פון דער רייזע איבער די יודישע קאלאניעס, וועט ווארבורג אויפגענומען ווערען דורך דעם פארזיצער פון אויספיהר-קאמיטעט (פרעזידענט פון די סאוויעט-רעפובליקען) קאלינין.

פרישע 100 טויזענד קרבנות
צוליב דעם מבול אין אמעריקא.

לאנדאן, 14. (ספ. טעל.) די כוואליעס פון מיסיסיפי האבען זיך אריינגעריסען אין דער שטאט ווידאליא. דאס וואסער האט פארגאסען די שטאט ביז די קוימענס. קיין מענשליכע קרבנות זענען נישט פארהאן.

ניו-יארק, (ספ. טעל.) א חוץ דעם מיסיסיפי האט איצט אויסגעגאסען דער טייך מיסורי. ס'איז כמעט ווי זיכער, אז אלץ וועט פארגאסען ווערען ביז דער מעקסיקאנישער גרעניץ. 100 טויזענד מענשען וועלען ווידער ווערען רואינירט.

פריינדשאפטס ערקלערונגען
צווישען פוילען און דייטשלאנד.

בערלין, 14 (ספ. טעל.) וועגען דער וויזיט פון פוילישען געזאנדטען אין בערלין אלפאווסקי ביים אויסערן-מיניסט. שטרעזעמאן, איז ארויסגעגעבען געווארען פאלגענדער קאמוניקאט:

ד"ר אלפאווסקי האט אויפמערקזאם געמאכט, אז דאס פוילישע אויסערן מיניסטעריום וויל נישט בעשווערען די דייטש-פוילישע האנדעלס-אונטערהאנדלונגען, צוליב דעם בעריהמטען צוזאמענבאהר אין בויטען, הם די פוילישע עפענטליכע מיינונג איז זעהר אויפגערעגט.

ציעלע פארזיכערונג, אז די פויליש-דייטשע בעציהונגען האבען זיך נישט געענדערט.

אויף דעם האט שטרעזעמאן געענטפערט, אז די פויליש-דייטשע בעציהונגען זענען רעגולירט געווארען דורך דעם אפמאך אין לאקארנא, וועלכער זעהט פאר די פרידליכע ערלעדיגונג פון יעדער שטרייט-פראגע. ווען דער פוילישער אויסערן-מיניסטער געפינט זיך בעאונרוהיגט צוליב דעם צוזאמענשטאהר אין בויטען, איז דאס א דאנק די איבערגעטריבענע ידיעות פון דער פרעסע.

דאס פוילישע אויסערן-מיניסטעריום וואלט אויך געוואלט האבען די אפי-

----

די כלה פון צווייטען ווינטער
עס וועלען פערניכטעט גאנצע רייכטימער.

ווין, 14. (אטע) צוליב די קעלטען איז פולשטענדיג פערניכטעט געווארען דער היי-יעהריגער שניט פון וויינטרויבען.

בערלין, 14 (אטע) פון קאפענהאגען מעלדעט מען, אז דארט הערשט א געוואלדיגער שניי-שטורם. דער שניי האט פערשיט די גאסען און בעשווערט די קאמוניקאציע.

לאנדאן, 14 (אטע) די פרעסע. וואס הערשען אין יאפאן האבען פער ניכטעט די זאמלונגען פון טרוסקאווקעס, שטאראגען און אנדערע עקספארט-ארטיקלען, די שאדענס בעטרעפען 4 מיליאן דאלאר.

גרויסע שרפה אין די ווארשאווער באהן-ווארשטאטען.
פערברענט געווארען 27 וואגאנעס, צווישען זיי די סאלאן-וואגאנעס פון מלוכה-פרעזידענט און מארשאל פילסודסקי.

ווארשא, 14 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). פרייטאג פארטאג איז אויסגעבראכען א גרויסע שרפה אין די מעכאנישע באהן-ווארשטאטען אויפ'ן מזרח-וואקזאל. דאס פייער האט אויס-געבראכען אין דער אויספערטיגונגס-האלע פון די פאסאזשיר-וואגאנעס. דאס פייער האט זיך פערשפרייט מיט א קא-לאסאלע שנעלקייט און אין פערלויף פון א האלבער שעה איז שוין די גאנצע האלע, אין וועלכער ס'האבען זיך געפונען 22 וואגאנעס פון דער 1-טער און 2-טער קלאס, געשטאנען אין פלאמען. פון דעם האט זיך געגרינדעט גע-לאזט אפראטעווען. די פייערלעשער האבען נאר געקוקט אפצוראטעווען דעם פאסאזשיר-צוג, וועלכע איז גע-שטאנען אויף דער ליניע און האט זיך אנגעצונדען פון די פלאמען. פון דעם צוג זענען אפגעברענט-געווארען 5 וואגאנעס.

8 א זייגער אינדערפריה איז דאס פייער איינגעלאשען געווארען. דער שאדען איז גרויס. די גאנצע האלע איז אין חורבות. דארט זענען פערניכטעט-געווארען 22 וואגאנעס, צווישען זיי דער סאלאן-וואגאן פון מלוכה-פרעזי-דענט און דער סאלאן-וואגאן פון מאר-שאל פילסודסקי.

בעת דער שרפה האבען אויך אויפ-געריסען פיל פעסלעך בענזין און רע-זערוואארען פון גאז.

די וואהל-קאמפאניע צום ווארשאווער שטאט-ראט.

ווארשא, 14 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) פרייטאג אינדער-פריה האט דער פראקוראר פון ווארשאווער קרייז-געריכט מיטגעטיילט דעם הויפט-וואהל-קאמיטעט צום שטאט-ראט, אז אויף דער קאמוניסטישער ליסטע נומער 10 פיגורירען עטליכע מענשען, וועלכע האבען לויט אן אורטייל פון געריכט פערלוירען די בירגער-רעכט און צוליב דעם האט דער הויפט-וואהל-קאמיסאר, ריכטער מאקאווסקי די דאזיגע ליסטע ערקלערט פאר אונגילטיג.

אויף דעם דאזיגען באשלוס קענען די פעראינטערעסירטע אפגעבען א רעקורס צום פלענום פון דער וואהל קאמיסיע.

אויף דער זיצונג פון דער הויפט-וואהל-קאמיסיע איז וועגען דער ליסטע נישט געקומען צו קיין הסכם און קיין באשלוס איז נאך נישט אנגענומען גע-ווארען.

ווארשא, 14 (טעלעפאניש פון אונ-זער קארעספאנדענט) אין צוזאמענהאנג מיט'ן פקסירען די ליסטע 10 איז מיטוואך און פרייטאג ביינאכט פארגע-קומען רעוויזיעס און ארעסטען צווישען די קאנדידאטען און אנהענגער פון דער דאזיגער ליסטע.

ארויסגעהענדיג פון ווארשאווער יו-דישען ליטעראטען-און זשורנאליסטען-פעראיין איז ארעסטירט געווארען אויפ'ן גאס דער בעוואוסטער ארבייטער-טוער יצחק גארדין.

אין שבת'דיגען טאג האט זיך די וואהל-ארבייט אין דער שטאט זעהר שטארק אנגעצויגען. די ווענד פון די הייזער זענען געווען פערקלעבט מיט טויזענדער פלאקאטען, וועלכע האבען גערופען אויף וואהל מיטינגען, און פאק-טיש איז נעכטען פארגעקומען 62 מי-טינגען. דער גרעסטער טייל פון זיי איז איינגעארדענט געווארען פון די לינקע פארטייען. אויך אין די שטיב-לעך און בתי מדרשים איז געגאנגען א שטארקע וואהל-אגיטאציע.

די ליסטע 17 (דעמאקראטען) האט ארויסגעלאזט א פליג-בלעטעל, אונטער-געשריבען דורך די געשלאגענע פון בלאק. דאס בלעטעל איז אבער געווען אזוי פול מיט זלזולים מיאוסע אנפאלען אויפ'ן בלאק, אז דער רעגירונגס-קאמיסאר האט עס געצווינגען פאר נויטיג צו קאנ-פיסקירען.

גרויסע דיסקוסיע אויף דער זיצונג פון אקציאנס-קאמיטעט
וועגען בעפארשטעהענדען ציוניסטישען קאנגרעס.

לאנדאן, 14 (טעלעגראפיש דורך יט"א) אויף דער געמיינזאמער זיצונג פון די קאמיטעטען פון ציוניסטישען אק-ציאנס-קאמיטעט, האט ווייצמאן ענטווי-קעלט דעם צוקונפטיגען ארבייטס-פלאן פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע.

דערנאך איז אפגעהאלטען געווארען א פלענאר-זיצונג. בעת וועלכער הרב הכולל ד"ר ח'ות פון ווין האט אין נאמען פון קאנגרעס- און ארגאניזיר-קאמיסיעס פארגעלעגט צונויפצורופען דעם 15 ציוניסטישען קאנגרעס דעם 30 אויגוסט אין באזעל.

פארשטיין, פישער און לעווינטע האבען אריינגעטראגען א פארשלאג, אפ-צולעגען דעם קאנגרעס אויף א יאהר, מאטיווירענדיג דאס דערמיט, וואס דער איצטיגער קריזיס אין ארץ-ישראל נעמט אוועק ביים קאנגרעס די נויטיגע אט-מאספערע.

געגען אפלעגען דעם קאנגרעס האבען זיך ארויסגעזאגט: נחום סאקאלאוו, ד"ר ראזענבלאט און ד"ר קאצענעלסאן.

דער פארזיצער פון אקציאנס קאמי-טעט לעאן מאצקין האט אנגעוויזען, אז לויט'ן ארט. 106 פון קאנגרעס-סטאטוט קען דער קאנגרעס נישט אפגעלעגט ווערען.

דאן איז אנגענומען געווארען דער פארשלאג פון ד"ר חיות צונויפצורופען דעם קאנגרעס דעם 30. אויגוסט אין באזעל; אויב עס וועלען ענטשטעהן טעכנישע שוועריגקייטען וועגען באזעל, איז דער עקזעקוטיוו בעפולמעכטיגט צו בעשטימען אן אנדער ארט.

די ארגאניזיר-קאמיסיע האט ענדליך בעשלאסען, צו בעפולמעכטיגען דעם עקזעקוטיוו, די נויטיגע צאהל שטימען אויף צו בעקומען א מאנדאט, זאל פערקלע-נערט ווערען פון 4000 אויף 3000 שטימען.

איין מיטגליד פון אקציאנס-קאמיטעט לעגט פאר צו פערקלענערען די צאהל שטימען אויף 2000. עס ווערט בעשלא-סען צו רעקאמענדירען דעם לעצטען פארשלאג דעם עקזעקוטיוו.

סענסאצ. רעוויזיע אין דער סאוויעטישער האנדעלס-מיסיע אין לאנדאן.

אנגעשטעלטע ווילען נישט עפענען די קאסעס. - ארעסטירט א גרויסע צאהל בעאמטע. - פראטעסט פון די סאוויעטען. — אנפראגע אין פארלאמענט. - געפונען געווער. - די סבות פון דער רעוויזיע.

לאנדאן, 14. (ספ. טעל.) די ענגלישע פאליציי האט אנגעהויבען פלוצלינג דורכצופיהרען א רעוויזיע אין סאוויעטישען קאאפעראטיוו „ארקאס" און אין די ביוראס פון דער סאוויעטישער האנדעלס-מיסיע. די סאוויעטישע בע-אמטע זאגען זיך אפ ארויסצוגעבען די שליסלען צו די 2 אייזערנע קאסעס. די ארבייט אין די ביוראס איז איבער-געריסען געווארען. בעת דער רעוויזיע זענען ענטדעקט געווארען פערמאכטע קאסעס, וועלכע זענען געווען איינ-געמויערט אין דער וואנד. די געפונע-נע דאקומענטען ווערען אונטערזוכט דורך עקספערטען.

די אונטערזוכונג וועט דויערן עטלי-כע טעג. צווישען די אנגעשטעלטע פון „ארקאס", וועלכע זענען פערהאלטען געווארען דורך דער פאליציי, האט זיך אויך געפונען דער סעקרעטאר פון דער סאוויעטישער אמבאסאדע אין לאנדאן, זובעלין.

לאנדאן, 14. (ספ. טעל.) דער סאוויעטישער „שארזש-ד'אפער" ראז-ענהאלץ האט זיך, צוליב דער רעוויזיע אין „ארקאס" געווענדעט מיט א פראטעסט-נאטע צו טשעמבערלען'ען. ראזענהאלץ שטעלט פעסט אין זיין נאטע, אז דער בילדינג פון דער סאוויעטישער האנדעלס-מיסיע, וועלכער האט זיך אפגעזאגט ארויסצוגעבען די שליס-לען צו די אייזערנע קאסעס איז ברו-טאל בעהאנדעלט געווארען דורך דער פאליציי. אין די קאסעס האבען זיך געפונען פערזענליכע דאקומענטען און שיפרירטע בריף צו דער האנדעלס מיסיע.

ראזענהאלץ איז אויך מודיע, אז ער האט זיך געווענדעט נאך אינסטרוקציעס צו זיין רעגירונג און פראטעסטירט דער-ווייל געגען דעם וואס די ענגלישע רע-גירונג האט געבראכען די פערליכטונ-גען, וועלכע זי האט געגעבען דער סא-וויעטישער האנדעלס-מיסיע.

לאנדאן, 14 (ספ. טעל.) אויף דער נאכטיגער זיצונג פון פארלאמענט האט דער דעפ. הענדערסאן אנגעפרעגט דעם אוי-סערן מיניסטער, צי די רעוויזיע אין „ארקאס" איז אויסגעפיהרט לויט א פעראָרדנונג פון אויסערן-מיניסטעריום. דער דעפוטאט האט געבעטען אנצוגע-בען די סבות פון דער רעוויזיע. דער ענין וועט בעטראכט ווערען אויף דער מאנטאגדיגער זיצונג פון פארלאמענט.

גענף, 14. (ספ. טעל.) די ידיעה וועגען דער רעוויזיע אין „ארקאס" האט געמאכט א רושם אין די קרייזען פון דער ווירטשאפטליכער קאנפערענץ.

אין דער סאוויעטישער דעלעגאציע האלט מען, אז די רעוויזיע איז א מאג-ניעוור מצד ענגלאנד. כדי נישט צו דערלאזען די אונטערהאנדלונגען, וועל-כע קומען פאר אין גענף צווישען דער סאוויעטישער דעלעגאציע און אנדערע, הויפטזעכליך מיט די אמעריקאנער.

לאנדאן, 14 (ספ. טעל.) די ביז-איצטיגע רעזולטאטען פון דער רעוויזיע זענען מעהמערציאגעלע, עס איז געפינען געווארען א לאגער פון מאשין ביקסען און אנדערע געווער, א פילם-לאבארא-טאריע און פיל געהיימע צירקולארען און אינסטרוקציע, וועלכע האבען קיין שום שייכות נישט מיט וועלכע עס איז האנדעלס שעטיגקייט.

לאנדאן, 14 (אטע) די טבות פון דער רעוויזיע זענען נאך נישט בעקאנט. ווי מ'שמועסט זאל די רעוויזיע שטעהן אין צוזאמענהאנג מיט געפונענע קאמפראמי-טירענדע דאקומענטען פון קאמוניס-טישע קרייזען אין כינא.

לאנדאן, 14 (אטע) די ענגלישע רעגירונג וועט נישט ענטפערן אויף דער סאוויעטישער פראטעסט-נאטע.

היט אייך! פערלאנגט נור

פאר געפעלשטע שיך - פאסטע אריינגעגאנגענע אין געברויכע גום-אויסגעוואשענע שאכטעלעך.

די בעסטע „ZORZA" געשיצט פאסטע, געגען פעלשונגען מיט באנדעראל

TEATR-SWIETLNY „NOWOSCI"

Piotrkowska, róg Głównej.

היינט און פאלגענדע טעג! פראכטפולעם פילם-מייסטערווערק אין 12 אקטען א. נ.:

דער מענש מיט'ן אויטא

לויט דער בעקאנטער ערצעהלונג Pierre Frondaie

אין די הויפט-ראלען: HUGUETTE DUFLOS און GEORGES GALLI

מוזיק-אילוסטראציע פון באלאלייקעס און דושאז-באנד-ארקעסטער. אויפ'ן ערשטען סעאנס זענען אלע פלעצער צו 50 גראשען.

598

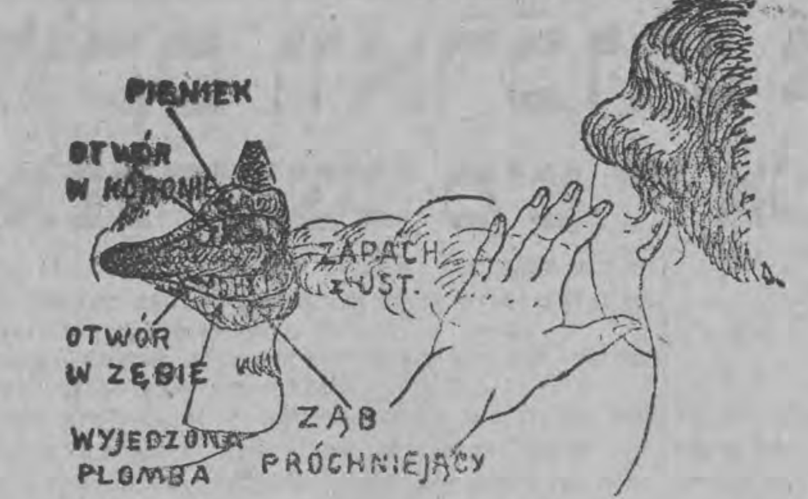

דער שענסטער מאמענט אין לעבען.

דער שענסטער מאמענט אין לעבען פון יעדען מאנספערזאן און יעדער פרוי איז דער מאמענט פון קוש

ווי טראגיש איז אבער דאמאלס, ווען די געליבטע אדער דער געליבטער ציהט זיך צוריק, דערשראקען דורכ'ן אומאנגענעהמען גערוך פונ'ם מויל פון דער געליבטער פערזאן.

און דאך קען מען די דאזיגע טראגעדיע אזוי לייכט פארמיידען, בענוצענדיג דעם רעטונגס-מיטעל

FERMENTINA

וועלכער בעזייטיגט דעם אומאנגענעהמען ריח פון מויל.

„פערמענטינא" קאנסערווירט די ציין, שטארקט די דזשאנסלעס און מאכט דאס אויסאטעמען אנגענעהם.

הויפט-סקלאד אויף פוילען: ROMAN WŁODARSKI, WARSZAWA, LUBIECKIEGO 5

צו בעקומען אין אלע אפטייקען, אפטייק-סקלאדען און פערפומעריע-געשעפטען. פרייז 2.75 זל. פער שטיק. ווען מ'קריגט נישט, דארף מען זיך ווענדען צום הויפט-סקלאד אויף פוילען. פאר קוגים פון דער פראווינץ ווערט ארויסגעשיקט נאכ'ן בעקומען פאראויס 3 זל. אדער 3.50 אויף א נאכנאהמע. 6181 היט זיך פאר פעלשונגען!

פערטרעטער אויף בעזונדערע שטעט אויף איינענער רעכנונג ווערט געזוכט.

Miejski Kinematograf Cświatowy
Wodny Rynek.

היינט און פאלגענדע טעג! פאר דערוואקסענע!

„דער אינדישער — פאמיליען-קבר"

(INDYJSKI GROBOWIEC)

I-טע סעריע אין די הויפטראלען:

Miā May, Conrad Veidt, Erna Morenā, Lya de Puti, Bernard Getzke.

פאר יוגענד!

„ציא איז דארווין גערעכט?"

(Czy Darwin ma rację?)

זעהר בעלעהרענד בילד. זעהר בעלעהרענד בילד

לונגען-קראנקהייטען!

רעקאמענדירט דורך די הי"ה דאקטוירים Balsam Thlocolan Aqe בייו סוכאטעס, בראנכיט, הוסט פארשלייםטערט ביי פלעגמא, פארשטארקט דעם ארגאניזם און דעם ווידערשטאנד פון קראנקען, פערגרעסערט די וואג פון קערפער „Balsám Thlocolán Aqe" פערקויפען אפטייקען. פערלאנגט נור אין אריגינעלער פאקונג פון דער אפטייק 1462
A.Gąsecki w Wārszāwie, ul. Leszno 41

עלטערן!

פאר 3 זלאטים א וואך ווערט געלערנט מיט קינדער וואס לערנען אין פאלקס-שולען: חומש, רש"י נ"ך, משניות, גמרא, יהדות, היסטאריע, רעדען און שרייבען העברעאיש און יודישע בריף ועלבסט צוזאמענשטעלען, דורכ'ן בעוואוסטען ארטאדאקסישען העברעאישען לעהרער י. ד. ראזענפעלד, פלאץ וואלנאשטשי 6 קווער אפ. רעכטס 2 שט.

בעמ.: מהערען אויך אנגענומען אנפאנגער פון 5 יאהר אן.
א שטרענג רעליגיעזע ערציהונג! ערפאלג גאראנטירט!

דאמסקע און צארטמענסקע

י. ביטענסקי

5 קאנסטאנטינער 5

נעהמט אן הלי"ץ שטאר און 9 פריה ביז 8 אווענד.

אריגינעל בילינע — בעדינונג ערנסט

טליתים-פאבריק

אויסשטעלונג פון וואלענע, האלב-וואלענע, זיידענע טליתים כמו טערקישע, ווי אויך טליתים-קטנים הגרט און דעטאיל מיט אויספערטיגונג, אויך גארטלען, שפאניעס און ציצית

צו בעקומען בילינער ווי איבעראל

ביי א. ה. ציטרינאווסקי, קאמיענא 1.

אין צחיימען פויער פארטער. קומט און איבערציינט אייך! 298
בעמערקונג: מ'הערען אויך אנגענומען אלטע טליתים צו וואשען.

פאבריק פון

זשיראנדאלען

ווי אויך גאלוואנישע

בראנזיר-אנשטאלט

מ. לידער, לאדז

צגעלניאנא 33, טעל. 53-41

נעהמט אן אלערליי געגענשטענדע צו איבערגילדען, פערזילבערן, ניקלען, בראנזירען און אקסידירען. עס ווערען אויסגעפיהרט אלערליי רעפעראטורען פון פערשידענע מעטאלענע און זילבערנע געגענשטענדע. פינקטליכע אויספיהרונג, גוט און ביליג מיט א גאראנטיע פאר דויערהאפטיגקייט. 748

נעהרטע קונדשאפט!

צו דעם קומענדיגען זומער-סעזאן עמפפעהל איך א רייכען אויסוואהל

זומער-פאנטאפעל

ווי: פרינעלקעס לעדערנע, קאלירטע, לייוועטענע אלעס בייע פאסאנען אויף פראנצויזישע און סלופקאווע קלעצער, ווי אויך גומענע וווילען אינגלענדישע און אויסלענדישע, סקאראבאדעז, סאנדאלען אייגענע אויסארבייטונג, שוואמען גרינכישע און אמעריקאנישע, זאמש-לעדערלעך.

מיט אכטונג

I. TSAKUMAKIS
ŁÓDŹ, PIOTROWSKA 7. 592

שוינט אייער געלד!

און קויפט

שירעמס און שטעקענס

נור אין דער שירעם-ווערקשטעל פון

ס. פיינענבוים,

נארוטאוויטש 19 (דזשעלנא)

ווייל אזהיר קענט דארט קויפען מיט 25% ביליגער ווי איבעראל .·. בעסטע אויספיהרונג.

בעמ.: מ'איצט אנגענומען אלע רעפעראטורן ווי אויך איבערציהען

פערקויפט נישט אייערע דיוואנעס

44 מעבעל 44

פעלצען, ניי-מאשינען סאמאוואר׳ען א. ז. וו. בעפאר איהר איבערציינט אייך נישט בײ די פירמע

44 Ch. ŁAZNIK 44

גדאנסקא (דלוגא)

בעמערקונג: ביי מיר איז שטענדיג אויף לאגער פערשידען מעבעל, שיין, גוט און ביליג!

Dr. med.
BRAUN

פאלודניאווא 28
טעלעפאן 40-26
ספעציאל-ארצט פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען און מענער - שוועכע.
בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט (האר-אויספאל)
נעמט אן פון 9—12 פריה און פון 5 — 8 אווענד

היילפעדאגאגישע קורסען

פאר שוואכבעפעהיגטע און שווערערציהבארע קינדער. שפראכשטערונגען (שטאמלען, מויבשטומהייט)

Dr. med. A. Szmirgeld

נערווען-ארצט.

עלעקטריזאציעס, ליכטהיילאפאראטען.

CEGIELNIANA 6, tel. 51-89

נעמט אן פון 5 — 7 אווענד.

Dr. med. Ludwik
Rapeport

Pr. Narutowicza 25 (Dzielna) tel. 44-10.

ספעציאליסט פאר נירען, בלאזען און הארן - קראנקהייטען.
נעמט אן פון 1 ביז 2 און פון 4 ביז 7 אווענד.

Dr. ADAM
GROSGLIK

Al. Kościuszki 27, tel. 51-78

הויט און וועגערישע קראנקה, רענטגען און ליכט-היילמיטלען.
נעמט אן פון 4—7 אין אווענד.

Dr. med.
H. Lajchter

קאנסטאנטינער 9.

רוג זאכאדניע טעל. 49-66

צאהן-כירורג

ספעצ. פון כירורגישע קראנקהייטען ווי: שטשענקעס, גומען, רושאנסלעס, צאהן-פיסטעלעס א.ז.וו. נעמט אן פון 1½—5 און פון 8—9 אוו. זונטאג 11—2.

Dr. med
STUPEL
Szkolna 12

ספעציאליסט פאר הויט, האר און וועגערישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע, רענטגען-שטראהלען און קווארץ-ליכט, עלעקטרא-טעראפיע.
נעמט אן פון 6—9 אין אווענד, פרייטאג 12—3 נאכמ. 875

Dr. med.
L. Pikielny

ספעציאל-ארצט פאר נירען, בלאזען און הארן-קראנקהייטען

Nawrot 8, telefon 19-90.

נעמט אן פון 4—7 אוו. 294

גענעראל-פערטרעטער פאר לאדז:
S. B. Redlic, Łódź, Pomorska 19. 1684

LEKARZ-DENTYSTA צאהן-ארצט

St. GELBERG

זאכאדניא 15, טעל. 31-08

היילט גאנץ פערנאכלעסיגטע ציינער און מויל-קראנקהייטען. צאהן-ציהונג אהן שמערצען, היילט מיט ליכט-בעשטראהלונג, ספעציעלער לאבאראטאריום פון קינסטליכע ציינער. נעהמט אן פון 9—12 און פון 3—7 א זייגער אווענד. ביליגע פרייזען. 1481

קאפ-וועהטאג און ערשעפונג,

ווי אויך מאגען-שטערונגען, לעבער-קראנקהייטען, נירען, גאל-שטיינער, רעוומאטיזם, ארטרעטיזם, העמאראידען-וועהטאגען קומען ביים פאר צולייב דער שלעכטער שטאף-וועקסלונג און פערגרייניגונג פון בלוט אין מענשליכען ארגאניזם.

ZIOŁA Z GÓR HARCU D-ra LAUERA

רייניגען צו א גוטער שטאף-ענדערונג, ערוועקען צו פערדייען, רייניגען דאס בלוט און אלערעישט מאכען געזונד דעם מאגען און ברענגען צו א רעגולערע פונקציע פון דער לעבער און נירען, זאוי בעזייטיגען שטילונג, און

ZIOŁA Z GÓR HARCU D-ra LAUERA

בעזייטיגען פון ארגאניזם די נישט פערדייטע רעשטלעך, ווי אויך בעקעמפען דאס זויערס פון פערוצגנגען, וואס איז גורם צו רעוומאטיזם און ארטרעטיזם.

ZIOŁA Z GÓR HARCU D-ra LAUERA

בעזייטיגען און פערהיטען דאס שאפען זיך פון גאל-שטיינער און פערמילדערן די העמאראיד-שמערצען.

די פרייזען א האלבע שאכטעל 1.50 זל.
" א דאפעלטע שאכטעל 2.50 זל.

צו בעקומען אין אלע אפטייקען און אפטייק-סקלאדעס. 156

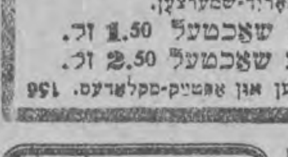

א לערן-יונגעל

קען זיך פון שוין מעלדען אין דער שילדען-מאלעריי פון י. מ. פוכס, וואלטשאנסקא 50. 165

הנהלות הגמנסיות

של החברה ליסוד בתי ספר תיכונים עברים בלודז

מודיעות, כי בקשות הכניסה מתקבלות כדלקמן:

בלשכת הגמנסיה הראשונה לנערים, מגיסטרצקה 7
בלשכת הגמנסיה השניה לנערים, מגיסטרצקה 12
בלשכת הגמנסיה לנערות, פירמוביץ 7.

לפני הצהרים בשעות העבודה (1 – 10).

בחינות הכניסה תחלנה ביום ט"ז אייר תרפ"ז. 609

אבאנעמענטס-פרייז:
אין לאדז: א חודש — 5 זלאטעס, — אויף דער פראווינץ: א וואך — 6 זלאטעס, אין אויסלאנד מיט 50 פראצענט טייערער. — פאר'ן איינהאלטען פון די אנאנסען איז די רעדאקציע נישט פעראנטווארטליך, די אדמיניסטראציע איז אפען פרימארגן און בינאכט.

אנאנסען - פרייז:
פער מ"מ - שורה.
פערן מעקסט 15 גראשען, פרייטאג 20 גראשען, אין מעקסט 40 גר., פרייטאג 60 גראשען, נאכ'ן מעקסט 10 גראשען, פרייטאג 15 גראשען. — פאר אויסלענדישע אנאנסען 100 פראצענט טייערער. אויפ'ער דער שטאט — 50 פראצענט טייערער.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat". Piotrkowska 21.